

časja vsak četrtek in
večja s poštnino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na den za celo leto 52 din.
za leto 16 din., četrti leta
8 din. Izven Jugoslavije
16 din. Naročnina se pošlje
za upravnost "Slovenskega
Gospodarja" v Maribor, Koroška cesta 5.
Leta se dopolnila do ed.
počasi. Naročnina se plačuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stare 1:50 din.

Poštinska plačana - gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

7 številka.

MARIBOR, dne 14. februarja 1924.

58 letnik.

Naše in srbljansko pojmovanje o svobodi in delu.

Ker demokratski in samostojni očetje centralizma v Sloveniji ob navlaki in zmedji pristno srbljanskih naredb in uvedb, ki so za naše kraje nemogoče, toliko tajijo in zavračajo svojo krivdo, naj sledi v stvarno presojo: kdo je kriv, govor poslanca Vesnjaka povodom razprave v parlamentu, ko je bila zopet najbolj zadnjaška odredba o kuluku na dnevnem redu.

Govornik je najprej ugotovil ogorčeni odpor proti kuluku — turški dedičini v vseh nesrbskih krajih, dokazal, da imamo mi drugo pojmovanje o svobodi, o delu, o dolžnosti in načinu dela ter potem takole razložil naše zahteve:

Kulučenje v Sloveniji.

Zavedajoč se vseh pomanjkljivosti smo mi nastopali že od vsega početka tudi proti vašemu načinu po-prave cest in potov v naši državi, in doživelj smo res šikane celo v Sloveniji, kjer se sicer ni praktično izvajala ta zakon. Vlada, odnosno gospod minister gradjevin je izjavil ob prilikri razprave o kuluku, da v Sloveniji ne bo uvajal kuluka, ačko tam ne bo potreben. V resnici se ga dosedaj tudi ni posluževal, in vlada je v tem držala svojo besedo. Toda, če nismo ravno kulukovali na podlagi zakona, imamo itak dovolj kuluka v direktnih davkih vsled tega, ker se ti še niso izenačili in na obremenjujejo bolj nego druge pokrajine. Mi smo plačevali več, nego nam gre po gospodarski pridobitni moči, po številu prebivalstva in obsegu naše naše zemlje.

Zmude med upravno oblastjo in občino.

Ker je zakon uveden za celo državo, se je zahtevalo tudi od pojedinih naših občin, da morajo napraviti sezname davčnih obvezancev za kuluk, zlasti od onih naših malih političnih občin, ki so popolnoma drugače organizirane, nego vaše srbljanske. Te občine nimajo niti možnosti, izdelati takih seznamov brez sodelovanja davčnih uradov. In kaj se je zgodilo? Da morejo župani zadostiti zakonu, so te občine zahtevale od davčnih uradov spiske davčnih obvezancev. Toda kaj so jima na to večinoma odgovorili davčni uradi? To ni naša naloga. Ako hočete imeti spise davčnih obvezancev, jih morate plačati. Torej vidite, nepotrebne šikane: mi smo imeli z jedne strani od vlade zagotovilo, da se kuluk pri nas ne bo izvajal, a z druge strani se pa zopet zahteva od ene in iste vlade, da morajo naše občine predvidene spiske napraviti in plačati. Ali to je samo eno. Imamo pa še drugo! Sedaj, ko so počini občinski načelniki dobili one spiske o davčnih obvezancih, se je šlo za to, da po zakonu in pravilniku napravijo sezname onih, ki morajo kulukovati. Kakor je ravnati in posto-

pati glede onih davčnih obvezancev, ki imajo svojo posest v dveh, treh ali več političnih občinah? Poedini občinski predstojniki so stavili upravnim oblastem vprašanja, ali naj stavijo takšne davčne obvezance same v seznam ene občine ali v dva, tri ali celo štiri. — Upravna oblast jim na ta vprašanja ni vedela odgovoriti, ker v pravilniku in zakonu o tem nič navedeno.

Poleg tega imamo priljubo število ženskih davčnih obvezank. Sedaj je bila za župane uganka, ali so tudi one dolžne fizično (z delom) opravljati kuluk in ali so dolžne plačevati za kuluk ali ne, ako ga fizično ne opravljajo, in ali se sploh morajo uvesti v sezname ali ne, ker v zakonu tega zopet ni.

Med davkopljačevalci imamo tudi osebe, ki so mlajše od 18, in starejše od 50 let, in zakon kakor tudi pravilnik pravi, da so te osebe kuluka oprošcene. Nastane zopet vprašanje, ali se stavijo te osebe v sezname kulukarjev, ali ne? Nikdo ni tega znal. Vidite, to so nekatere nezgode in neprilike, ki so napravile celo vznemirjenje med narodom. Ljudje so se razburjali po krivdi vlade! In zakaj to? Samo, da se formalno zadosti zakonu, o katerem nam je vlada slovesno izjavila, da se ne bode uvajajti v Sloveniji. Posledice so bile to, česar nočemo ne mi, ne vi, in kar je prišlo samo po sebi. Ljudje so rekli: V tem prokletem centralističnem Beogradu delajo take zakone, da se nikdo v njih ne spozna. Zakaj pa so naši načelniki posameznih občin ali župani, kateri jim pravimo mi, v taki negotovosti? Omenil sem že, da je bilo to iz vzroka, ker upravne in politične oblasti same niso znale dati potrebnih pojasnil in navodil.

Naš cestni zakon.

Mi v Sloveniji imamo za popravljanje in napravljanje cest čisto jasna zakona, in zanimivo pri tem je sedaj še to, da novi zakon o kuluku ne pove, da se naša stará zakona razveljavita in ukineta. (Medklic nekega Srbijanca: Ali hočete poseben zakon o zgradbi cerkev?) Hvala Bogu, poleg cerkev gradimo tudi boljše hiše kakor vi! In še to! Ako bi bilo več in bolj iskrene vere, proti kateri vzkljikate, ne bilo bi toliko zlorab v naši javnosti, katero preveva brezverski duh. Torej pri nas na Stajerskem imamo pravzaprav dva cestna zakona in sicer občinski red iz leta 1866, po katerem se upravljajo poti in okrajne ceste, ker imamo pri nas organizacijo okrajskih zastopov; na Kranjskem pa imajo čisto moderni nov zakon, katerega je ustvarila v bivšem deželnem zboru vojvodine Kranjske naša večina, s katerim zakonom se lahko ponašamo in kateri bi lahko bil vzgled celi državi. In ta zakon je še poleg vsega kuluka v veljavi.

Posledice slabega zakona.

Vidite, ker so razmere take, ker zakona in pravilnika o kuluku ne razumejo niti pravniki, niti upravni organi, še manj pa priprosti ljudje, ki nimajo znanja

zakonov, za to je jasno, odkod to vznemirjenje. Do vznemirjenja pa je prišlo še iz drugih razlogov, namreč radi tega, ker se je iz tega vprašanja napravilo nekako politično vprašanje, in zanimivo je to, da so oni, ki so dosedaj vedno pritrjevali vladi pri ustvarjanju ustave, pa tudi pozneje, in ki pritrjujejo sedaj v «Narodnem dnevniku» zopet vladni večini, bili zopet tisti, ki so najbolj vznemirjali narod. Naj še omenim, da zakon o kuluku ne odgovarja našemu pravnemu načinu in ne našim gospodarskim razmeram. Pri nas nihče ne ve, kaj pomeni «kategoriziranje puteva». Pri nas se pravilnik o kuluku ne more porabititi, tudi, če bi vladata hotela, zaradi dejstva, ker pri nas nimamo občinskih sodišč. Iz tega razloga tudi ne bi mogli zadostiti pravilniku. Kako bi mogli oni, ki fizično (z delom) kuluka ne opravijo, položiti odpadajoči znesek v denaruju pri občinskem sodišču, ko vendar tako občinsko sodišče pri nas sploh ne obstoji? Ako v celoti, kakor želi tudi gospod minister, primerjamo zakon o kuluku s pravilnikom, potem izgleda vsaj meni sledeče: zakon hoče predvsem doseči dejansko delo poedinca, pravilnik pa veliko bolj povspešuje plačevanje v denarju na mestu dela, in ker govori pravilnik o plačevanju v gotovini, moramo nekaj pripomniti tudi o krivični in napačni progresiji (stopnjevanju). Progresivnost dajatev sama na sebi v načelu je na mestu, odgovarja ustavi in socialnim kakor tudi gospodarskim razmeram, je torej pravična, toda biti mora tudi primerna. Da pa to ni posedanjem pravilniku, naj navedem zgled. V 4. kategorijo ali vrsto kulukarjev spada posesnik, ki plačuje recimo 990 D direktnega davka, in on plačuje 1.120 D za kuluk. Kategorija 5. pričenja s 1.000 D. Recimo, da plačuje davčni obvezec 1.010 D davka, potem plača obvezec 2.800 D za kuluk. Torej, razlika v direktnih davkih je le 20 D, razlika v plačilu za kuluk za 1700 D. Ali je to pravilna in pravična progresivnost? Jaz mislim, da je to stvarno popolnoma zgrešeno. Torej ta progresivnost tudi na noben način ne sme in ne more ostati.

Vlada tepta samostojnost.

Dalje je načelne važnosti: vlada in vladna večina, katero tvori stranka, ki je izšla iz borbe za samoupravo, ta vlada in vladna večina jemlje vso iniciativno in eksekutivo (samostojnost) samoupravnim telesom: občini, okraju, okrajnemu cestnemu odboru in pokrajini, ter jo daje birokratom. To je za nas načelna stvar, kateri bi morala tudi vladna večina posvečati večjo pažnjo. Mi ne smemo birokratizirati naše države, kakor je bila Avstrija, temveč jo demokratizirati v smislu našega, pa tudi vašega prvoobjitnega programa. Odločno zahtevamo, da se da samostojnost v smislu demokratskega načela občinam, okrajem in pokrajinam. In tega stališča in predvsem z ozirom na naše razmere in z ozirom na to, kako mi tamkaj popravljamo, in na novo

Živ pokopan.

Po angleškem izvirniku A. Bennettova napisal Paulus,

15. nadaljevanje.

Sodnik je zasliševal priče.

Prvi je bil poklican zdravnik dr. Peter Kovač, dolg, suh, zdelan človek v črnem fraku in z belo ovratnico. Plaho se je smehljal, si mencal roke, pokašljeval in si pri tem držal dlan pred usta.

«Pripovedujte,» mu je reklo sodnik po običajnih uvodnih vprašanjih, «kako je bilo pri smerti Aleša Blaža!»

«Tisti dan — v nedeljo zjutraj je bilo — je prišel k meni neki človek in pravil, da je bolan. V prsih mu je hropelo in piskalo. Najbrž prehlad, sem dejal. Rekel sem mu, naj leže in da ga bom na večer prišel pogledati.»

«Ali je povedal svoje ime?»

«Ne.»

«Ste ga poznali?»

«Ne.»

«Naprej prosim!»

«Po noči, ob dveh zjutraj je bilo, sem potrkal na njegovo stanovanje. Po dolgem času mi je prišel odpirat neki človek —.»

«Kdo je bil?»

«Oni gospod tamle —!»

Zdravnik se je boječ smehljal in pokazal na Aleša Blaža, ki je sedel med pričami.

«Ste ga poznali?»

«Ne.»

«Ali je povedal svoje ime?»

«Ko sem prišel, mi ga je povedal. Preden sem pa odšel sem ga vprašal, ali je on Aleš Blaž ali le njegov sluga.»

«Zakaj ste ga tako vprašali?»

«Mož se mi je zdel sumljiv. — «Čujte! čujte!» je šlo po dvorani. — «Po vsem kar sem videl v samotni hiši, sem namreč sklepal izprva, da je bolnik Aleš Blaž. Mož, ki je prišel v nedeljo zjutraj k meni, je reklo, naj pride v hišo Aleša Blaža. In našel sem ga v postelji, ki je bila vsekakor gospodska, ne pa služabniška. Pa ko sem tistega gospoda tamle — zdravnik je pokazal na Aleša — »vprašal, ali je imel gospod Aleš Blaž kaj sorodnikov, se je nekam sumljivo začudil. — In ko sem ga naravnost vprašal, ali je on Aleš Blaž ali le njegov sluga, je vidno boječe in plaho odgovoril — in šele po kratkem premisleku —, da je njegov sluga. Kakor rečeno, mož se mi je zdel sumljiv. Pa stvari so se naglo razvijale, saj veste, kako je, če kdo umrije. Ni bilo časa, da bi stvar natančneje preudaril in preiskal. Prišel je gospod Šime Blaž. In tudi njemu je reklo onile gospod tam, da se piše za Hinkota Brgez in da je sluga ravnega. Gospod Šime Blaž je sorodnik Aleša Blaža, verjel mu je in zato sem tudi jaz opustil svoje dvome ter se nisem več brigal za vso zadevo.»

«Ali ste prepričani, da je onile gospod tamle — sodnik je pokazal na Blaža — »vedoma zatajil resnico in se izdal za Hinkota Brgez in da je torej on Aleš Blaž?»

«Prepričan nisem. Pa kakor sem dejal, njegovo obnašanje mi je bilo sumljivo in je zapustilo v meni vtis, da mož nekaj prikriva.»

«Po dvorani je zašumelo, tožitelj Šime Blaž je gubal čelo, obtoženec Ivan Dvoržak je pogledoval po Alešu

Blažu, sodni dvor je stikal glave in državni pravnik

se je samozavestno smehljal.

«Druga priča je nastopila, tajnik hotela »Pri solncu.«

Crnooblečen je bil, zlat ščipalnik se mu je zibal na nosu. Presunjive so gledale njegove oči, rezko je donel njegov glas in nervozno se je poigraval z zlatu verižico.

«Po običajnih vprašanjih in odgovorih je pripovedoval takole:»

«Tistikrat, v pondeljek zvečer je bilo, sem stal v večji načelu hotela z nekaterimi gospodi, tudi gospod Aleksander Delmonte, član kraljevske akademije in njen slovstveni izvedenec, je bil poleg. Govorili smo se več nedeni smrti pisatelja Aleša Blaža. — Boječ, platen človek stopi iz gostilniške sobe v večjo. Tisti gospod tamle je bil.» Tajnik je pokazal na Aleša Blaža.

«Ste ga poznali?»

«Ne.»

«Ali poznate Aleša Blaža po videnju?»

«Ne.»

«Prosim naprej!»

«Gospod je naročil sobo in vprašal sem ga po imenu in poklicu. Dejal je, da se piše za Aleša Blaža in da je pisatelj.»

«Stevilni »Oho!« so zadoneli po dvorani in za njimi »Pssst! Pssst! Poslušajte!« Vratovi so se še huje stegovali, tajnik pa je nadaljeval:»

«Ko je gospod izrekel to ime, se je vidno prestrašil in je zbežal. — Dobili smo vtis, da se je gospodu ali zmešalo, ali pa da v zadevi Blaževe smrti nekaj ni čisto prav. Pogovarjali smo se o čudnem gostu. Njegovo bo-

gradimo naše pote in ceste, ter z ozirom na odnošaje, ki pri nas vladajo, posebno pa tudi z ozirom na razmah dela pri nas, ki ne dopušča, da bi ljudje lenuharili pri izvrševanju kuluka po javnih cestah, odklanjamо vaš način popravljanja in napravljanja cest in potov kod najslabši in najbolj neprimeren.

Socialna krivičnost kuluka.

Se ena stvar je, o kateri se ni vodilo dovolj računa, a to je, da je zakon o kuluku in pravilnik, kakoršen je, tudi socialno skrajno krivičen. Kako morete zahtevati od človeka, ki danes sam sebe in svojo družino s svojim delom težko preživlja, da bo 14 dni v letu žrtvoval na kuluku? Plačati itak ne more. To je tudi stran, katero se ni dovolj uvaževalo niti v zakonu, niti v pravilniku. Omenil sem že tudi, da je zakon v nasprotju s še postojecim našim zakonom. Mi torej načelno odklanjamо ta način popravljanja in napravljanja potov in cest.

Mi zahtevamo, da vlada ta zakon in pravilnik ukinie in da izvrši svoje obveznosti, ki izvirajo iz obstoječih naših veljavnih zakonov, nič več in nič manje. Kako mi moramo plačevati po zakonu one znane nekdanje deželne doklade, tako naj bo v veljavi tudi cestni zakon za vojvodino Kranjsko in občinski zakon za bivšo vojvodino Štajersko, po katerem mora na primer na Štajerskem, za gradbo novih potov in cest dežela prispevati 50 odstot. in za vzdrževanje in popravo okrajin potov 1. in 2. razreda po eno tretjino vseh stroškov. Deželne doklade je pač prevzela država, obveznosti pa ne.

Vlada naj izpolni svoje obveznosti.

V ministrstvu za javna dela in njegovo sekcijski v Ljubljani je prišla cela vrsta uradnih vlog od okrajinov zastopov v Ptiju, Mariboru, Celju itd., kjer se je zahtevalo, da se po zakonu poravnajo dolgorvi za popravo in napravo cest od leta 1921 naprej. Ti dolgorvi še niso plačani, čeprav jih je vlada po zakonu dolžna plačati. Po zakonu so se doklade predpisovale in tudi že povzale, vlada pa svoje dolžnosti ne vrši. Mi imamo glede poprave potov različno prakso, in vemo, da je vsak drugi način popravljanja in napravljanja cest, slabši, kakov je naš. Tudi gospod minister notranjih zadev je priznal, da je način popravljanja in napravljanja potov po kuluku slab. Ako je slab, potem ga moramo več v interesu države in prebivalstva odstraniti in nadomestiti z dobrim. To je za mene nekaj samoobsebi umetnega.

Zahtevamo dobre zakone.

Vi gorovite vedno tako vneseno in navdušeno o ujedinjenju. In kaj delate? Dobrih zakonov za celo državo ne proširjate, proširjate same slabe, dobre pa ukinjajete. Ujedinjenje pa mi razumemo tako, da se dobri zakoni proširjajo in uporabljaljo za celo državo, in ako bi vi gospodje iz vladne večine čitali in kritično premotrili cestni zakon za bivšo vojvodino Kranjsko, bi videli, da vam ni treba sestavljati nobenega novega zakona in pravilnika, ampak samo ta cestni zakon pristeti pred narodno skuščino. Seveda je treba pri tem tudi samouprave posameznih pokrajin. Meni se pa zdi, da vi ne boste sprejeli našega dobrega zakona, ki ga imate že gotovega in ki se je v praksi obnesel, ampak, da boste popravili vaš zakon ali vsaj vaš pravilnik k temu zakonu. Ako popravite pravilnik, potem vam praktično predlagam, da ga prilagodite nekako našim zakonom s tem, da daste državljanom tudi samostojnost v občini in okrajih. Drugič zahtevamo, da noben državljan ne bo šel delati izven svoje občine, tretjič pa, da bo denar, ki se bo plačeval namesto fizičnega dela,

ostal v občinskih blagajnah. Ako to napravite, potem imate verjetnost, da bo narod sprejel tudi ta pomanjkljivi zakon.

Omeniti moramo še, da pri izvajanju kuluka one občine v Bosni in Hercegovini in Vojvodini, ki so imele kuluk, svojega denarja za popravo cest niso dobile.

Edino stari cestni zakon je sprejemljiv.

Imel bi še omeniti nekatere druge nedostatke. Toda nam zadostuje, da je bilo resnično to, kar smo mi od vsega početka trdili, da je način zakona o kuluku pogrešen in pravilnik pomanjkljiv. Mi smo doživelji sijajno zadoščenje, da se je to z ministrskimi klopi od strani obeh ministrov takoj za javna dela, kakor za notranje zadeve, priznalo. Kaj je torej treba? Treba je v glavnem, kakor že omenjeno, teli zakon o kuluku s pravilnikom vred odpraviti in pa sprejeti moderni cestni zakon za bivšo vojvodino Kranjsko, ki ga imamo. To je za nas edino sprejemljivo! Če pa v drugih pokrajinh rabijo kuluk, naj se nedostatki in ostrine zakona in pravilnika o kuluku ublažijo in doseže oni cilj, ki ga je minister hotel doseči. Tako se bo onemogočilo, da bi posamezni ljudje iz hudoj ali nevednosti, ali strankarskih razlogov zlorabljali nepopolnen zakon ali nepopolnen pravilnik. Vas od vladne večine pozivamo, da priznate, da ste delali pogrešno, da je vaše delo slabo vplivalo na narod. Ako ne priznate in ne popravite, boste morali sami nositi vse posledice in vso odgovornost, ki iz tega izvira.

Pod silnim pritiskom opozicije je minister za javne zgradbe pred glasovanjem o interpelaciji izjavil, da bo popolnoma predelal pravilnik in ga predložil v oceno in presojo vsem klubom pred uveljavljenjem. Dalje je izjavil, da se v nekaterih pokrajinh kuluk tudi v budoge izvajal ne bo. Zanimivo je bilo, da gospoda bivšega ministra Pucelja pri tej važni seji zopet ni bilo. Doma lagati, v Beogradu pa nič ali le škodo delati, to je navada pri samostojnih.

Do 20. februarja

naj vse krajevne organizacije SLS vpošljejo tajništvo SLS v Mariboru poročila o občnih zborih, *sezname krajevnih odborov*, nabiralne pole in prispevke, kakor je to bilo naročeno v okrožnici z dne 7. decembra 1923. Zelo veliko število krajevnih organizacij je svojo strankino dolžnost z največjo točnostjo izvršilo. Krajevna organizacije, ki naročenega še niso izpolnile, prosimo in pozivamo, da to storijo vsaj

do 20. februarja!

V disciplini je moč organizacije.

Tajništvo SLS v Mariboru.

Vrst o in p moč vojnim žrtvam.

Letos bo 10. obletica največjega zločina nad človeštvom — svetovne vojne. Dobra štiri leta je trajal krvavi ples in sedaj, ko smo že v šestem letu takozvanega miru, pač ne vemo, ali naj bolj obžalujemo one žrtve, ki trohajo v neznanji zemlji, ali pa one, ki tu med nami trpijo in propadajo na posledicah vojne.

Da je pozneje proti starejšemu policaju Aleš Blaž svojo izjavo zanikal, to se je vsem zelo sumljivo zdelo.

«Gospod Aleksander Delmonte, prosim povejte nam svoje dogodčine v «Mirnem dolu» in svoje strokovno mnenje o takojimenovanih «posmrtnih delih» pisatelja Aleša Blaža!»

Gospod Aleksander Delmonte se je prijazno smehl, njegove oči so razumno in bistro gledale, njegove kretnje so bile samozavestne in prepričevalne, pa umerjene, elegantne. Poznalo se mu je, da je član akademije, pa tudi da je že naprej prepričan o uspehu svojega govora.

Pripovedoval je predzgodovino tožbe in kako je prisel založnik Ivan Dvoržak k njemu po pomoč. Z dobroj skromnostjo je omenil, da je priznan strokovnjak v slovstvenih vprašanjih, skliceval se je na svojo slovstveno-zgodovinsko razpravo, objavljeno v «Časopisu za umetnost», in s šajivo kretnjo opozoril sodni dvor, da ima zelo fin nos za «posebnosti velikih duhov».

Nato je nadaljeval:

«Bil sem poleg, ko je čudni gost prisel v hotel «Pri solncu». Ze tistkrat sem izrazil mnenje, da si je morebiti slavni Aleš Blaž dovolil nedoločno prevarico ter se progasil za rajnega. Iz kakršnihkoli razlogov: Veliki možje so vsi čudaki. Zato se nisem prav nič zavzel, ko je prisel gospod založnik Ivan Dvoržak k meni. Koj sem se lotil dela. Moje mnenje o sorodnosti med slovenskimi izdelki enega in istega pisatelja poznate. Poduarjam le tole. Zame je bilo že tistkrat, ko so dela izšla pri Ivanu Dvoržaku, nepobitno gotovo, da jih je pisal Aleš Blaž. — Drugo vprašanje pa je, kedaj jih je napisal. Če so dela nastala po smrti Aleša Blaža, tedaj Aleš Blaž še ni umrl, mora še nekje živeti. In v tej smeri

Ko se je mir zajamčil z raznimi pogodbami, so države prevzele tudi obveznost, da skrbijo vsaka za sebe za svoje vojne žrtve, ki so njeni državljeni. Invalidsko vprašanje je obvezno za vsako državo in vlado. — Vlade lahko ocenjujemo po tem, kako danes skrbijo za invalide in ravno naša vlada v tem pogledu ne kaže potrebne pozornosti in lahko rečemo, tudi dovoljne človečnosti ne. To je žalostno, in marsičem tudi sramotno in sedaj bi morali vsi pravični zastopniki ljudstva začasiti vse moči, da se popravi, kar se še popraviti da.

Drugod, in če pogledamo tudi v Avstrijo, ki je bila tedaj v najtežjem položaju, vidimo, da so že iz prvega začetka čisto drugače skrbeli za invalide, kot pa pri nas. Drugod so se v svrhu pregleda invalidov postavile posebne pregledne postaje tako, da so imeli poškodovanci in bolniki vseh vrst pred seboj vedno zdravnika-špecialista (izvedenca). Posebni oddelki so bili za pljučno, srčno, živčno bolne, za ohromle, pohabljene in v vseh kočljivih vprašanjih so tudi postaje oddale svoje izvedeniško mnenje o predstavljenemu, pri nas je pa ena in ista zdravniška komisija odločevala glede vseh mogočih trpinov in poškodovancev vojne.

Če se tudi ne oziramo na to, dā so v takih preglednih komisijah bili tudi slabi zdravniki in med njimi predvsem Wranglovci, ki v rusko-carski vojski niso imeli nobenega smisla za vzvišeno človečansko in zdravniško dolžnost, mora biti vendar vsem očito, da ena in ista zdravniška komisija ne more pravilno odločati glede vsake bolezni.

Postopanje s priznanimi invalidi je pri nas sramotno in ker so bili prvi početki reševanja invalidskega vprašanja površni in slabti, je ostalo še vse polnovojnih žrtv brez pomoči in celo brez priznanja, da dolguje njim človeška družba in država odškodnino ali vsaj pomoč za posledice vojne škode in trpljenja.

Zlasti med našim kmetskim ljudstvom je mnogo invalidov, za katere se nihče ne briga. Naš kmet je prišel iz vojne ter je takoj vse svoje moči posvetil delu. V skrbeh in delu ni niti mislil na razne invalidske preglede, delal je in delal, dokler ga niso zrušile posledice vojnih bolezni in ran. Eden na primer je imel 1918 grižo, dolgo ni občutil nobenih posledic, sedaj se pa naenkrat pojavlja bolečine in težave v želodcu in čreviših, ki močno znižujejo delazmožnost kmetskega poklicja in katere zdravniki spoznajo za posledice prebolele griže. — Drugemu je zopet krogla prodrla prsni koš zadaj pod lopatico ter izstopila spredaj pred ključnico, neposredno poleg prsnih kosti. Skozi leta in leta je opravljal vsa kmetska dela, sedaj pa naenkrat občuti pritisk pri srcu in težave pri delu. Zdravnik ugotovi glasen šum nad veliko odvodno cevjo srca, ker je brezdvomno brazgotina zgrabil cev ter jo vleče k sebi. Vse težave sicer izginejo po večdnevni mirni legi in zdravljenju, a kdo povrne temu bolniku stroške za zdravljenje in pa primanjkljaje v delazmožnosti, ki se vedno večajo! — Težkih slučajev invalidov, ki pa niso priznani ter ne uživajo nobene podpore, bi lahko navedli dolgo vrsto. Zdravniki lahko dajo iz svoje prakse vse polno izvidov in ugotovitev o posledicah vojnih bolezni in poškodb.

Invalidi, ki niso invalidi, hodijo od zdravnika do zdravnika, zapravljajo kmetije, a zmanj iščejo mesto, kamor bi se lahko obrnili za pomoč. Najmanjše in najnižje zahtevajo, a še to zmanj; invalidski podpore ne potrebujejo, zahtevajo pa po vsej pravici brezplačno bolniški oskrbo, kakor jih napadejo vonje posledice ter odvrnejo od dela. Poznamo slučaje, ko so taki bolnički obrnili na pokrajinsko upravo s prošnjo za brez-

ri sem iskal dalje. Povedal sem vam že svoje mnenje o njegovi «smrti». Lotil sem se Aleševih rokopisov, jih primerjal in predvsem našel, da je pisava v vseh rokopisih, tudi v tistih, ki so nastali po pisateljevi «smerti», popolnoma enaka. Kemično sem preiskal črnilo, s katerim so bila pisana njegova poslednja dela, in sem dobral, da je pisava k večjemu letu dni stara. Moja raziskovanja je potrdil tudi priznani kemik in tule vam predlagam njegovo tozadovno izjavo. Našel sem tudi, da je papir rokopisov — pravkar omenjenih — komaj nekaj črez leto star. Tukaj je izjava papirnice!

Vse to je vedno jasneje dokazovalo, da je Aleš Blaž še živ. Kajti od njegove «smrti» sta do danes minili že dobro dve leti! Pa nisem še bil zadovoljen. Šlo je za mojo čast in za čast kraljevske akademije. Zasledoval sem, odkod so prišli rokopisi. Sled je peljala v «Mirni dol», kmetsko posestvo uro vožnje z vlakom odtod. Tam sta živila neki gospod Hinko Brlez in njegova žena Lenka. Zvedel sem, da je bil Hinko Brlez svojčas sluga pri Alešu Blažu, po gospodarjevi smrti pa da je neznanu kam izginil. Dal sem moža opazovati in sem zvedel marsikaj zanimivega iz njegovega življenja. More domnevanje se je vedno bolj utrjevalo. In nekoga dne sem ga šel obiskati.

Manjkalo mi je namreč le še enega člena v verigi dokazov, ali se bavi ta gospod s pisateljevanjem in kakake je njegova pisava. Imel sem srečo. Iznenadil sem ga pri pisanju — mimogrede bodi omenjeno, da sem seveda našel istega gospoda, ki je prisel v večo «Pri solnecu» — in sam osebno in na lastne oči sem se prepričal, da je njegova pisava natančno ista ko v rokopisih pisatelja Aleša Blaža. In ko sem gospodu povedal v obraz, da je on Aleš Blaž, — mi ni ugovarjal.

(Dalje prihodnjie).

plačno zdravljenje. Čakali so par mescev, potem pa dobili odgovor, da se prošnji sicer ne more ugoditi, a da se bo zadeva odstopila sodišču, ki bo dalo prosilca uvrstili v nadpregledni seznam invalidov. Kakor znano, dolguje vlada invalidom milijone, izdatke za invalide izpušča iz proračunov, invalidske zadeve odstopa sodnjam in sedaj se doseže višek krivie nad vojnimi žrtvami s takimi odgovori.

Gotovo ni kmetske občine, kjer ne bi bilo mož, ki trpijo na posledicah vojne, in zato je ravno tako v interesu kmetskega stanu kakor v pomoč in zadoščenje vojnim žrtvam, da se narodni poslanci z vso vnevo zavzamejo za to, da se s zakonom odredi brezplačno zdravljenje za one, o katerih zdravniki izjavijo, da trpijo na poslediceh vojne, a niso tako premožni, da bi sami nosili vse stroške in izgube vsled zmanjšane delazmožnosti.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Z rimske pogodbo v parlamentu ne gre posebno gladko. V posebnem odboru so se radikali poslužili umazane goljufije, da so jo lahko sprejeli. Nemški poslanec namreč ni hotel glasovati, radikali so pa poslali mesto njega na glasovanje enega od svojih poslancev, če tudi Nemci za to niso dali nobenega pooblastila. Skupščina je dobila tudi spomenico predsednika bivše samostojne reške vlade, ki poziva v imenu človečanstva in pravice, naj skupščina ne jemlje Reki mednarodno priznane samostojnosti. — Pašič je bolan že od kar je prišel iz Rima, sedaj je pa ravno tako politično zbolel tudi zunanjji minister in razprava o rimski pogodbi se je odgodila, če tudi bi bil za njo že skrajni čas.

Po dogovoru mora namreč Jugoslavija sprejeti sporazum najkasneje 20 dni po podpisu, to je do 16. t. m. Ostane torej samo še par dni in zato so vsi krogi precej radovedni, ali bosta ozdravela oba, ali samo dr. Ninčič. Radi bolezni dr. Ninčičeve se tudi še ni pričelo delo za trgovsko pogodbo z Italijo. Ta pogodba bo zelo obsežna in bo najbrž vsebovala tudi prometno konvencijo, Urejena bodo tudi vsa vprašanja, ki so posledica likvidacije pod Avstrijo nastalih razmer, pa so danes ostala še nerešena. Delalo se bo najprej v oddelkih. Računa se, da bo komisija delala najmanj mesec dni. Od italijanskih delegatov so nekateri že v Beogradu, ostali pa pridejo prihodnje dni; bo jih skupaj nad 20.

Prprave za nastop opozicionalnega bloka so dolegljive, a dobro napredujejo. Konec je odvisen od demokratske stranke. Če zmaga v njej Davidovičeva stranka proti Pribičeviču, je gotovo, da se bo dalo že njo v načelnih vprašanjih doseči sporazum, v kolikor je tak sporazum neobhodno potreben, da more opozicija po padcu radikalne vlade prevzeti vodstvo države in državo postaviti na druge temelje, boljše in trdnejše, kakor so centralistični. Ni to lahko delo. Zato ne smatram dolgotrajnosti pogajanju za slabo znamenje. Nasprotno! To je samo znak, da se vodijo pogajanja resno, premišljeno in da bodo tudi držala, ako se posrečijo. Razburjenje radikalov ob prihodu odpolancev Radičeve stranke v Beograd dokazuje, da tudi radikalna stranka resno računa z nastopom opozicionalnega bloka. Kakor hitro se doseže med opozicionalnimi krogji sporazum, je usoda radikalne vlade zapečatena. Prihod poslanec HRSS v narodno skupščino ne bo le dal opoziciji ogromne večine, ki potem vsak trenutek lahko zruši radikalno vlado, marveč bo tudi razkrojil doseđanje vladno večino, vladni blok, pa tudi na radikalni klub bo vplival razkrojevalno.

V skupščini se nadaljuje proračunska razprava. Jugoslovanski klub izjavlja: »Sestava budžeta samega, neupoštevanje potreb najširših slojev ljudstva, neenakost glede razdelitve kreditov in bremen na posamezne pokrajine nas uveravajo, da je popolnoma upravljena naša zahteva po finančni samostojnosti posameznih pokrajin. Potom finančne samostojnosti si bo vsaka pokrajina uredila svoje gospodarstvo z ozirom na potrebe in v okviru svoje gospodarske moći, prenehalo bo zapostavljanje in izkorisčevanje posameznih pokrajin, nastopilo bo zadovoljstvo in neka zdrava tekma vseh pokrajin, ki bo le v dobrobit države.«

Obtožnico proti bivšemu ministru dr. Lazi Markoviču je podpisalo 56 poslancev, ker pravi pravilnik, da zadostuje 50 podpisov. Najmanj podpisov so dali demokrati. Z obtožbo pa gotovo ne bo nič, ker so se vsi radikali razven poslance Rankoviča postavili na Markovičovo stran ter bodo že poskrbeli, da se obtožba odkloni. Tako imamo zopet en primer in dokaz več, da je ministrska odgovornost samo na papirju.

BOLGARIJA IN SOSEDI.

Bulgarija je zopet pred notranjimi nemiri in sicer so sedaj spori med samo gospodo, ki je sedaj na vladu. Razumljivo je, da so ob takih razmerah komiti vedno bolj drzni in ob mejah se zopet zbirajo njihove čete. Grška vlada je radi tega izjavila, da je med Beogradom in Atenami že davno sklenjen dogovor, cigar bistvene in najvažnejše točke so, da jugoslovanske in grške čete pri zasledovanju bolgarskih četašev prestopajo jugoslovansko ali grško mejo brez predhodnega dovoljenja. Pa tudi glede skupne obrambe so v večji meri dogovorjeni koraki, ki obvezujejo i Jugoslavijo i Grško tudi v najresnejšem slučaju in za vsako potrebo. Z ozirom na zadnji govor bolgarskega zunanjega ministra Kalfova je treba z vso resnostjo ponovno naglasiti, da se mora neuillska mirovna pogodba v celoti izvršiti in da bosta

obe sosedni državi strogo pazile na to, da se ne bo obšla niti ena njenih določb.

V GRČIJI

je razburjenje zopet silno narastlo, ker so se doznale nadaljne podrobnosti o monarhističnem prevratu, ki se pripravlja. Vlada je združila v Atenah močne oddelke čet in je dovolila nabiranje prostovoljcev. Republikanska stranka je nujno zahtevala, da naj bi se vršila tajna seja zbornice, v kateri naj bi se razpravljalo o monarhističnih pripravah in sklenil proglaš na narod.

Ni dvoma, da so se Metaxasovi (vodja monarhistov) pristaši pripravili na to, da bi strmoglavili sedanjo vlado. Skušali so pridobiti posadko vojne ladje »Kilkis« za napad na Pirej in glavno mesto, ali posadka je obvestila vojaške oblasti o tem poizkusu. Republikanska stranka silovito napada vlado, češ, da je prepustljiva, in zahteva, da naj se arretirajo mnogoštevilni politiki in novinarji monarhistične stranke. — Grški monarhistični listi sami zatrjujejo, da je njihova pokroviteljica rumunska kraljica.

ANGLIJA POD DELAVSKO VLADO.

Poleg priznanja Rusije je Anglija tudi drugače temeljito posegla v evropsko politiko. Zelo se zanima za notranje razmere v Madžarski, kjer grofovška vlada silno tlaci delovno ljudstvo. Ogrski socialistični voditelj je bil pozvan v London in zaenkrat je že padlo v vodo posojilo za Ogrsko. — Angleška vlada hoče dati tudi Indiji samostojnost in izpustila je iz zapora indijskega voditelja Gandhija, ki je bil pred 2 leti obsojen na 6 let.

V sami Angliji se pripravljajo tudi velike spremembe. Počasi se bo izvajal tudi program delavske stranke glede agrarne reforme. Vladni predsednik Macdonald je sklenil, da to stran delavskega programa najprej povspeši. Zemljedelski odbor delavske stranke je sklenil na svojem kongresu ob Veliki noči sprejeti načrt zakona o socializaciji vse zemlje v Angliji, podržavljenju uvoza moke in mesa ter veletrgovine z mlekom. Osnuje se naj nadalje državna agrarna banka in državna elektrifikacija kmetskega obrata. Socializacija zemlje ima namen lordom odzeto zemljo privesti v last male in srednje kmetske posesti, to je, današnjih najemnikov in »labourerjev«, kmetskih dñinarov, ki še svojih stanovanj nimajo, ampak morajo biti v kočah, katere lord lahko podere, ako mu kaže. Stranka predлага, da država kmetom zgradi 275.000 hiš.

RUSIJA.

Zunanji komisar Čiščerin je izjavil: Pametna angleška politika je dovedla do priznanja sovjetske Rusije. Ta pametni korak bo našel ravno tako močen odmev, kakor rapalska pogodba (med Nemčijo in Rusijo). Korak Italije zasluži tem večjo pozornost, ker je rimska vlada obenem s priznanjem Rusije že tudi imenovala kandidata za mesto poslanika v Moskvi, čigar imenovanje je odvisno le od ruskega privoljenja. Položaj Francije je sedaj manj ugoden, obenem pa se je zmanjšala tudi enotnost Male antante. Francija ima malo zaveznikov in ti zavezniki so večkrat v zelo neprjetnem položaju. Gleda vprašanja starih ruskih dogov in inozemske lastnine se je mogla Francija zadostno prepričati o naši moči. Potrebno je, da se francoski politiki svarijo pred taktiko ustrahovanja sovjetske vlade, sicer bodo z raznimi sredstvi prisiljeni k popustljivosti. Mi se ne damo ustrahovati. Proti nam se mora nastopati le s stvarnostjo. Ureditev odnosov do vseh držav, ki je bila vedno naš cilj, stopa v stanje praktičnega izvrševanja.

«AVTONOMIST»-OV

hrvaški bratec, Radičev »Slobodni dom« je pred dobrim tednom zagrozil, da ob prihodnjih volitvah hrvaški radičevci pridejo na pomoč slovenskim republikancem — proti Slovenski ljudski stranki. Kdo so ti slovenski republikanci? — Že dalje časa opazujemo tajno, skrivnostno zvezo med Radičem in — slovenskimi republikanci okrog »Avtonomista«. Ko je ta list začel pred tremi leti izhajati, smo ga bili sprva kot sobojevnika za avtonomijo Slovenije veseli.. Precej časa je bil »Avtonomist« res slovenski list. Toda polagoma se je začel za »Avtonomisto« pojavit — hrvatski Radič. »Avtonomist« naj bi tajno in zvito pripravljal v Sloveniji tla za Radiča in njegovo nesrečno abstinenčno politiko; in ako bi Radič uspel, bi naj bila ob enem to priprava za nadvlado Hrvatov nad Slovinci — pod Radičem. Zato je »Avtonomist« prinašal navdušene članke o Radičevi osebi in njegovem političnem delovanju — prav po izvoru svojega hrvaškega tovariša »Slobodnega dom«. Istočasno je poslanec Slovenske ljudske stranke — ne sicer odkrito, ampak zahrbitno napadel, kar je tem grše; med vrstami je hotel vplivali na to, da bi ljudstvo pritisnilo na naše poslance, da po Radičem vzgledu — ostanejo doma za pečjo. Najbolj se je Radičev »Avtonomist« razkrinkal zadnje mesece, ko je bil Radič na Angleškem. S kakim zaupanjem je pisal o

uspehih Radičevih v Londonu! Danes mora z Radičem priznati, da je Radič v Londonu doživel velik neuspeh: ker v Londonu so Radiču rekli: ako hoče doseči samostojnost Hrvatske v okviru Jugoslavije, naj gre za dr. Korošcem — v Beograd in tam izvojuje avtonomijo! Radič se je nazadnje, ko je videl, da res drugače ne gre, spriznjal s to mislio: Nastopil je pot, ki jo že vsa leta hodi dr. Korošec, pot boja za avtonomijo tam, kjer je avtonomijo edino mogoče doseči — v parlamentu. — »Avtonomist« se mora danes sramovati svojih slavospevov Radičevi politiki.

Kljub tem neuspehom hoče »Avtonomist« v Sloveniji organizirati posebno republikansko »Udruženje slovenskih avtonomistov« in v ta namen svojim naročnikom že pred precej časa razposlal pristopne izjave. Vsak pametni človek se pri tem vpraša: Ako imamo v Sloveniji že avtonomistično stranko to je Slovensko ljudsko stranko, ki ne samo piše, ampak tudi dela za slovensko avtonomijo — ali je potem še treba nove politične organizacije — zato, da se slovenske moči cepijo? Sloveniji nove avtonomistične stranke res ni treba, a potreboval bi jo Radič, da spravi Slovence pod svoj vpliv! Tajna zveza »Avtonomista« s hrvatskimi radičevci je postala zadnji čas vedno bolj očita. Pred enim tednom pa jo je Radičev »Slobodni dom« sam očito razkrij, ko grozi, da pridejo ob volitvah hrvaški republikanci na pomoč slovenskim republikancem (to je »Združenje slovenskih avtonomistov«) proti — Slovenski ljudski stranki! Slovenski republikanci se torej čutijo že močne dovolj, da dajo po Radičevem »Slobodnem domu« Slovenski ljudski stranki na znanje, da bodo ob volitvah nastopili odkrito proti njej. Mi vzemimo to bojno napoved na znanje in naši somišljeniki bodo že znali zavzeti svoje stališče napram zahrbitnemu »Avtonomistu«. Naj »Avtonomist« in njegov Radič ve: Mi se nočemo posrbiti, a tudi ne pohvatiti! Mi nočemo srbske nadvlade nad Slovinci; ravno tako odločno pa Slovenci odklanjam hrvatsko komando, zlasti Radičovo, pod katero bi nas rad spravil »Avtonomist«.

NAROČAJTE KNJIGE MOHORJEVE DRUŽBE!

Dobrih 14 dni še in potekel bo rok za prijavo udov Mohorjeve družbe za leto 1925. Za malenkostno svoto 20 dinarjev bodo dobili udje po štiri knjige.

Kaj je Mohorjeva družba in o njenem pomenu nam ni treba zgubljati besed. Pozna jo vsak Slovenc v nezadnji in najboljši gorski koči. Mirno lahko rečemo, da ni zapustila nobena organizacija v novejši dobi na našem narodu tako globokih sledov, kakor Mohorjeva družba. Mohorjeva družba je bila vez, ki je vezala slovenski narod po vseh pokrajinalah, koder je prebil. Mohorjeva knjiga je romala v številnih izvodih v Ameriko, med vestalske Slovence in povsod tja, koder je bivalo večje število naših ljudi, ki jim je zarja domačih poljanše obsevala v tujini.

Pred poldrugim letom je napravila družba korak, ki se ga je razveselil vsak njen priatelj: poverila je uredništvo svojih knjig župniku in pisatelju Fr. S. Finžgarju, ki pozna kakor malokdo potrebe našega naroda. Upravljeno torej lahko upamo, da bodo ravno v prihodnjih letih družbine knjige kar najboljše.

Zato nas pa mora tem bolj boleti, če vidimo, da se škoda, ki jo je napravila Mohorjevi knjigi vojna, tako počasi celi. Ob ustanovitvi je štela družba 90.512 članov, danes — po petih letih — pa samo še 43.518. To se mora popraviti!

Res je: izgubili smo desni del svojih pljuč, našo Gorisko, izgubili smo Koroško; res je tudi, da je marsikom po vojni težje dati 20 dinarjev, nego pred vojno 2 kroni. Res je pa tudi, da vse to ne opravičuje nazadovanja številna udov v toliki meri.

Letos pa mora biti drugače. Mohorjeva knjiga mora dobiti zopet najčastnejše mesto v vsaki slovenski hiši! Svoto 20 dinarjev mora utrpeti sleherna slovenska koča; kjer pa le ne bi šlo, naj zmosi to svoto več sosedov skupaj, samo brez knjig Mohorjeve družbe ne sme ostati noben naš človek, ki mu je še res kaj do slovenskega naroda. Opozorite drug drugega, da se vsakdo še pravčasno naroči na Mohorjeve knjige, prigojarjajte neodločne in omahljive v temu! Agitirajte za naročbo od osebe do osebe, od hiše do hiše. Prepričani smo, da bodo Marijine družbe, Orli, izobraževalna društva in vsi, ki so poklicani k temu, storili v tem oziru prav mnogo. Naj si razdelijo svoj okoliš po posameznih vaseh. V vsaki vasi naj prevzame določena oseba skrb, da poagitira pri vseh hišah, koder še niso naročeni na Mohorjeve knjige. Narančne naročnike javite družbinemu poverjeniku (g. župniku ali g. kaplanu), ki mu tudi izročite obenem naročnino. Kdor pa le more, naj se vpiše kar sam pri poverjeniku med Mohorje.

Vsi na delo za Mohorjevo družbo, našo vseslovensko kulturno ustanovo, ki more ostati skupna vez vseh Slovencev. Delujmo po dr. Krekovem navodilu: »Če dobimo človeka na cesti, ki bo rekel »Dober dan«, odgovorimo »Bog daj«, a tretja beseda mora že biti agitacija za našo stvar, uspehi ne bodo izostali.

Prosvetna zveza v Mariboru.

Naše prireditve.

Katoliško izobraževalno društvo pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah priredi v nedeljo, dne 17. februarja 1924 ob 3. uri popoldne v dvorani gostilne Arnuš pri Sv. Lenartu burku: »Kakršen gospod, tak sluga« ter veseljigro »Idealna tašča«. Med odmorji svira godba. — Po igri prosta zabava, šaljiva pošta itd. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Naše Bralno društvo priredi dne 24. februarja po večernicah pri Repenšku veliko tombolo. Med prosti zabavo bodo svirali tamburaši, peli pevci, nastopili deklamatorji in dilektanti. Kdor hoče poskusiti svojo srečo, naj pridel Dobitki bodo številni in lepi. Čisti dobiček je namenjen naši knjižnici.

Vinčarski kotiček.

Sv. Miklavž. Občni zbor tukajanje skupine viničarjev, ki se je vršil dne 10. t. m. dopoldne, je uspel zelo sijajno. Udeležba je pokazala, da se naši viničarji že zavedajo koristi, ki jih imajo od organizacije. Občnega zbora se je udeležil strokovni tajnik Semenič iz Maribora, ki nam je v jedrnatih besedah predčil program naše organizacije in delo, ki nas še čaka. Izvolil se je nato po večini stari odbor. Novozvoljeni predsednik Peter Rozman je podal kratek delovni program, sprejel se je poslovnik za posmrtninski sklad in po sklepu, da se v začetku prihodnjega meseca vrši pri Sv. Miklavžu za vse sosedne skupine tridnevni organizatorični tečaj, na katerega pride tovaris Semenič iz Maribora, je zaključil tov. predsednik občnega zbor.

Svetinje. Strokovni sestanek viničarjev, ki se je vršil dne 10. t. m. popoldne, je zopet oživil in ojačil naše vrste. Poročal je tov. Semenič iz Maribora med živahnim odobravljencem. Sklenilo se je, da se vrši v začetku prihodnjega meseca redni občni zbor skupine in ustavitev ODZ za Svetinje. Javili so se tudi odborniki, ki se udeležijo organizatoričnega tečaja pri Sv. Miklavžu.

Tedenske novice.

Volitve v cenilne komisije za dohodnino so prinesle SLS zmago v sledenih okrajih: V cenilnem okraju M. a. r. i b o r o k o l i c a (davčni okraji: Maribor izven mesta, Slov. Bistrica in Sv. Lenart) so izvoljeni: za člane: Hinko Grl, posestnik v Slov. Bistrici, Pavel Safošnik, župan v Spodnji Novivasi, in Franc Krajnc, posestnik v Št. Juriju v Slov. gor.; za namestnike: Valentin Klemenčič, župan pri Sv. Trojici v Slov. gor.; Ivan Šerbinek, posestnik, Vrtiče, in Ivan Korman, veleposestnik, Ruta pri Fali. — V cenilnem okraju P t u j o k o l i c a (davčni okraji: Ptuj izven mesta, Ormož in Rogatec) sta izvoljena za člana: Jožef Breznik, posestnik pri Sv. Bolfenku na Kogu, in Franc Pinterič, posestnik na Hajdini; za namestnika: Franc Ogrizek, posestnik in gostilničar pri Sv. Križu na Slatini, in Anton Meško, posestnik v Lahonču. — V cenilnem okraju B r e ž i c e (davčni okraji: Brežice, Kozje, Sevnica) sta izvoljena za člana: Martin Kozinc, posestnik, Prešnaloka 22, in Ivan Šerbec, župan, Velikamen; za namestnika: Blaž Habinc, posestnik v Anovcu 16, in Franc Gregorevič, posestnik, Malivrh. — V M a r i b o r u mesto so bili izvoljeni kandidati skupine slovenske liste. — V cenilnem okraju S l o v e n j g r a d e c (davčni okraji: Slovenjgradec, Marenberg, Šoštanj in Prevalje) sta izvoljena kandidata enotne solvenske liste: za člana: Ivan Vrhnjak, posestnik v Pamečah (SLS) in Ivan Rojnik, trgovec v Slovenjgradcu; za namestnika: Miha Kumpej, posestnik v Št. Danijelu na Koroškem (SLS) in Iv. Kralj, posestnik in mizar v Slovenjgradcu. — V cenilnem okraju: C e l j e o k o l i c a (davčni okraji: Celje izven mesta, Laško, Šmarje, Gornjograd, Vransko) so izvoljeni za člane: Josip Kladnik, posestnik na Vranskem, Jurij Krajnc, posestnik v Lahomšku in Franc Struci, župan Mozirje okolice; za namestnike: Jože Stoklas, posestnik, Dvor pri Šmarju, Blaž Scdin, posestnik v Bukovžlaku pri Teharju, in Franc Letnar, župan, Luče.

Delavski shod v Ceršaku. V nedeljo, dne 17. t. m. se vrši pri nas strokovni sestanek krščansko socialnega delavstva, organiziranega v Jugoslovanski strokovni zvezi ob 3. uri popoldne pri Slancu v Ceršaku. Govornik pride iz Maribora. Tovariši in tovarišice, pokažimo z našo udeležbo na sestanku, da se zavedamo koristi, ki jih imamo od poštene delavske organizacije.

† Umrl je v mariborski bolnici obče znani ter velespoštevani posestnik Karl Babič iz Hoč. Pogreb blagopojnega se je vršil dne 9. t. m. iz bolniške mrtvavnice na cerkveno pokopališče na Pobrežju. Naj v miru počival!

Smrt vzor moža pri Sv. Petru pri Mariboru. Dne 18. januarja t. l. je umrl tukaj cerkveni ključar g. Šlik. Bil to mož, ki mu ni hitro enakega. Vzgleden, delaven in požrtvovalen ne samo v verskem oziru, ampak tudi v političnem, je bil mož značaj. Njegovo življenje ni bilo z rožicami posuto; neštete bridke nezgode, ki so zadele njegovo družino, ga niso potrele. Zaupal je v Vsemogučnega, kjer je zajemal moči in tolažbe v vseh težkih urah. Z eno največjo nado: da se povrne še njegov pogrešani sin in se s tem ohrani Šlikovo ime, ki je lastno njegovi hiši že čez 300 let, je legel blagi mož v grob. Bil je ustanovnik hranilnice in posojilnice ter do smrti član načelstva. Kako je bil pokojnik priljubljen in čisljen, je pokazal njegov pogreb, katerega je vodil vlč. g. dekan in štolni župnik Moravec, ki mu je tudi ob odprttem grobu govoril v zadnji pozdrav. Da je bil spoštovan od višokih cerkvenih krogov, je dokaz pohvalno pismo kn. šk. ordinarijata za 25letnico cerkvenega ključarja, katerega je č. g. dekan ob grobu prečital. — Ti blagi Šlik si našel mir po mukapnem življenju, nam pa si zapustil najlepši vzgled vsestranskega požrtvovalnega dela.

Marijanski shod v Ljubljani. V Ljubljani se je sestavil pripravljalni odbor I. slovenskega Marijanskega shoda, ki bo zboroval ondi dne 8. in 9. septembra t. l. Predsedstvo je prevzel znani pesnik dr. Alojz Merhar. Na shod pričakujejo velikanski množič Marijinih častilcev. Program bo baje zelo pester. Shoda je skoraj gotovo uveliča tudi kardinal Janez Kaljeno kot posebni zastopnik sv. Očeta. Pride pa tudi belgijski nuncij z mnogimi ško-

fi. Ob tej priliki bo slovesna posvetitev veličastnega svetišča, ki ga zidajo salezijanci na Rakovniku in ki bo posvečeno Mariji, Pomočnici kristjanov.

Naši naročniki, kateri bi bili dobili te dni od strani vodstva salez. zavoda na Rakovniku poštne nakaznice s prošnjo za pomoč pri zidavi cerkve Marije Pomočnice, prosimo tudi mi, naj se vabilu odzovejo. Za tako svet namen kaj dati, se pravi zares le na dobre obresti posoditi. Brez pomoči prav vseh Marijinih častilcev, se delo ne bi moglo dovršiti.

Zupnikova košara. Od Sv. Križa pri Mariboru poročajo: Nek početen domovinar se je strašno pohujšal nad široko košaro, ki jo je nosil ob škropljenju za župnikom nek čevljarski učenec. Silno pohujšljiva je namreč bila vsebina tiste široke košare: vse polno klerikalnih listov, ki jih je župnik delil pri vsaki hiši. «Glasnik» itak smrdi vsakemu liberalcu, istotako «Bogoljub» — in glej ga spaka, nad 130 hiš si je naročilo te liste. Ubogi dopisnik «Domovine» se je kar za želodec prejemal, ko se je po njegovi svobodomiseln hiši začel razširjati neprijeten klerikalni duh in široke župnikove košare. Siromak je segel po najboljšem zdravilu: pritožil se je v «Domovini», da ga lampič boli — in ko je čital svoj dopis v tistem listu, mu je povsem odleglo. Nekemu drugemu domovinarju je pa celi teden krč črevesa privijal, ker ga je gospod župnik svaril pred tem časopisom. Odleglo mu je šele, ko je svoje želodčne bolečine zavil v papir in postal uredniku «Domovine» in še nekam drugam. Razvidno je torej, da liberalna «Domovina» vendar ni brez vsega — če kakšnega demokrata boli srce ali želodec, oziroma črevesa, pomaga čisto gotovo, če svoje bolečine zavije v njo. Ena prihodnjih številk «Domovine» bo gotovo prinesla sledenč javno zahvalo: Podpisani Jurij Fras, bivši posestnik pri Sv. Križu se v imenu vseh somišljenikov prav udano zahvaljujem gospodu Mirtu, tukajnjemu bivšemu zastopniku demokratske in samostojne stranke za velike usluge, ki jih je storil moji hiši in celi stranki s tem, da je agitiral za «Domovino» ter vsepovsodi z lastnim vzgledom razširjal nauk svobode in demokratske ljubezni. Pozivljemo višje šolske oblasti, naj nam nemudoma pošljejo nazaj tega naprednjaka, seveda pod pogojem, da prinese povoljno zdravniško spričevalo od primarija mariborske bolnice, kjer se je revež zdravil, ko je preveč vneto agitiral za našo stvar.

Slivniške novice. Iz vseh še tako oddaljenih krajev prinašajo došli časopisi vedno kake novice, le od nas, ki smo v najblžji okolici Maribora, izve svet prav malo ali pa le redkokedaj kakšno novost. Kdor pozna naše razmtere, se temu ne bo čudil. Slivniška občina je bila doslej vedno neka posebnost, skoraj desetletja se radi konservativnosti občinskih gospodarjev ni ničesar ukrenilo, kar bi značilo kak napredek v gospodarskem oziru. Naravno, da, ako takšnih naprav ni v občini, trpijo vsled tega vsi posamezniki: eni več, drugi manj. Delala bi se pa krvica našim Slivničanom, ako bi se zamolčalo javnosti, da se tudi pri nas obrnilo že precej na bolje, priznati moramo njim to kot nepristranski kronisti. Začetkom pr. I. so si ustanovili zadružno elektrarno, ki je do srede leta 1923 potom elektrarne Fala dala zgraditi omrežje nizke napetosti, ki je stalo za Slivnico res ogromno sveto 400.000 K. Mnogi so dvomili, če bo to podjetje imelo obstanek, danes po preteklu enega leta slišimo, da je ta zadruga že tako napredovala, da bo še v teknu tega leta pokrila ves svoj dolg. Zahvaliti se moramo na tem mestu zadrugi, da je omogočila prekrasno razsvetljavo v farni cerkvi, zadnji čas pa je tudi slivniški Društveni dom postal deležen te dobrote. Vabimo od blizu in daleč, pridite dne 17. t. m., popoldne ob 3. uri, si ogledat naš oder. Inštalacijska dela v farni cerkvi in v Društvenem domu je izvršila tvrdka Sprager in Černko v Mariboru v občno zadovoljnost in po zelo solidni ceni. Slivničani, vaša požrtvovalnost in edinost pri vaši zadrugi je dokaz, koliko se v lepi slogi doseže, naj bo vam to v zgled tudi pri drugih podjetjih. Želimo še, da se zadruga in občina zedinita, da se napravi še javna cestna razsvetljava, vsak domačin in tujec, ki bo šel v temni noči skozi razsvetljeno Slivnico, bo vam iz srca hvaležen!

Zanimivosti iz Cirkovec pri Pragerskem. V pondeljek, 11. t. m., sta obhajala cerkveni ključar Jurij Lah in njegova zlata nevesta Marija iz Pongerc zlato poroko. Razun dveh sinov in ene hčere z ženami in soprogom (četrti otrok, sin, ima v Ameriki lepo domovanje) so spremljali vnuki in pravnuki na mnogobrojnih vozovih zlatoporočenca h ganljivi slovesnosti v cerkev. Popoldne je vladalo na domu pravo gostovanjsko razpoloženje. Ob bogato obloženi mizi so sorodniki in povabljeni ževeli zlatoporočencema učakati še biserno poroko. Ganljivo je bilo slišati 78letnega slavljenca, da je ob nezgodth zaupal le v Boga, pa bil vedno uslišan. Tudi mi kličemo obema slavljencema: Bog naj nam vaju ohrani do skrajnih mej človeškega življenja! Na licitaciji se je nabralo 1090 K, koja svota se pošlje Dijaški kuhinji in Dijaški večerji v Maribor. — Dramatski odsek Bralnega društva se pridno vežba, da uprizori v nedeljo, dne 17. t. m., po večernicah lepo igro »Pred vaškim znamenjem.« Vmes se zanimive reči. Sosedje in domačini, vsi ste uljudno vabljeni in pridite!

Posestniki lastnih lovišč, pozor! Glasilo Slov. lovskega društva »Lovec« je v zadnjih treh številkah 22., 23. in 24. stran 358, l. 1923, prinesel spis »Lovstvo v Sloveniji«, v katerem opisuje sedanji lovski zakon v Sloveniji. Med drugimi v to stroko spadajočimi podatki je navedeno tudi nekaj postavk o novo zasnovanem, enotnem, okvirnem lovskem zakonu za celo državo. Osnutek tega novega lovskega zakona pripoznavna kot semolastna lovišča le ona, ki merijo 200 ha in več skupne površine torej ne 200 oralov, kakor dosedaj. Na ta način izgubijo vsi oni dosedanji posestniki lastna lovišča, kjer pose-

va ne dosežejo 200 ha (ali približno 350 oralov). Nujno potrebno bi bilo torej, da bi se posestniki lastnih lovišč, ki bi bili po tem zakonu prizadeti, čim prej pobrigali, da ostane glede površine po sedanjem lovskem zakonu, to je 115 ha (200 oralov) in več. Ne pustimo si vzeti in iztrgati še to malo pravic do lova, ki jih imamo sedaj!

Nekaj o nepristranosti požarne brambe v Ivanjkovcih. Iz Svetinj pri Ormožu poročajo: Letos je hvalil mlad dopisnik »Tabora« iz Svetinj ivanjkovško požarno brambo. Imenoval jo je nepristransko, takoj pa povedal, da je ta bramba ob priliki blagoslovljana novih zvonov odrekla gospodu župniku, ker je nepristranska. Vsi, ki zadevo poznamo, in poznamo jo vsi, vemo, da se je mlad dopisnik debelo zlagal, ker je resnica, da je gospod župnik odpovedal požarni brambi. Kako je ta naša požarna bramba nepristranska, smo pa hoteli še bolj znati; če je nepristranska, ne sme gledati ne na levo, ne na desno, sprejeti mora po poslovniku vsakega neomadeževanega moškega do 50 leta kot člana, in se povsod ravnati po poslovniku. Oglasilo se je nekaj novih članov, med temi pet neomadeževanih pristašev KZ in širje liberalni agitatorčki. Prvih pet je bilo odkonjenih drugi širji pa sprejeti, to pa samo zato, ker je požarna bramba »nepristranska«. Drugi slučaj nepristranosti opazujemo že več let: 4. maja je god sv. Florjana, katerega so si požarne barmbe izbrala za svojega patrona v cerkev, samo naša ne, seveda, ker je »nepristranska«.

Tatinsko družbo so zasačili orožniki iz Svetinj pri Ormožu. Na Lahonščaku pri Ormožu so dne 5. t. m. prijeli vrli svetinjski orožniki dobro organizirano tatinsko družbo, ki je kradla po kleteh vino.

Zvonci na Polenšaku in smrtna kosa. Splošna in največja želja vseh Polenšanov je, da bi že skoraj doneli imbrneli novi zvonovi raz naš mogočni zvonik v čast in slavo božjo, nam pa oznanjali vesele in žalostne dogodke. Zato pa vsi župljani z veseljem darujejo večje in manjše svote za nove zvono. Na lepo misel so prisli naši Polenšani zdaj ob času veselih gostij in tako so nabrali na gostijah: Vrbnjak-Šori za naše nove zvono 1380 K, Hojnik-Nemec 1282 K, Kelenc-Hrga 800 K. Tako je prav! Vsem gostom čast in hvala! Novoporočenec pa obilo sreče in blagoslova. Polenšani, le z zdrženimi močmi! Kar posameznik res težko stori, to lahko dosežemo in storimo zbrani ob raznih prilikah. Zato pa se spomnimo ob vsaki priložnosti, na gostijah, na sedmih itd. na naše bodoče oznanitelje veselih in žalostnih dogodkov, da bo vsakdo izmed nas lahko rekel s prijetno zavestjo: Sem tudi jaz dal dar za nove zvone na Polenšaku! Obenem pa ne pozabimo na lepi pregovor, ki pravi: Kdor hitro da, dvakrat da! — Minuli pondeljek smo na Polenšaku v svežo gomilo zasadili nov križ, pod katerega smo položili k počitku zemeljske ostanke Ivana Kranca iz Hlaponec, zopet enega izmed naših mož, ki je dne 9. t. m. naglo umrl. Res v srce je segel pogled na jokajoče male otroke, ko smo spustili krsto s še mladim očetom v grob. Rajnemu Kranju želimo večni mir in pokoj!

Vzorna gostija. V ponedeljek, dne 4. februarja, se je poročil vrl mladenič in naš somišljenik Jože Kelenc iz Preroda s pridno mladenko in zvesto članico Marijine družbe Nežo Hrga iz Moškanjc. Ob tej priliki so se vseli gostje poleg dobre vinske kapljice in obilne postrežbe spominjali v svoji velikodušnosti tudi vzvišenih reči. Oče starešina Janez Plohl je navdušil goste z licitacijo dveh golobov, da so darovali za nove zvono na Polenšaku znesek 200 dinarjev; Alojz Kovačec, Ivan Venta, Jože Pintarič in Valentín Kovačec pa so nabrali 100 din. za novi Društveni dom pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Vsem dobrodrušnim darovalcem izrekamo tem potom najlepšo zahvalo, novemu paru pa želimo obilo srečnih let in božjega blagoslova!

Takega vzgojitelja otrok odločno odklanjamo. Iz Zavrč nam poročajo: Pri nas smo tako nesrečni, da imamo za župana iz učiteljske službe pognanega g. Troho. Ta g. Troha je bil pod rajno Avstrijo zagrizen nemškuter in še pred nedavnim časom naročnik grške »Tagespošte«. Že svoj čas je šolnikoval pri nas na Zavrču, nato pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, nazadnje na Skomrah in tamkaj je bil odpuščen iz učiteljske službe in sicer brez vsake penzije. Po preobratu si je prevzel sam čin narednika in kot tak je romal od hiše do hiše. Ker pa mu je dostojanstvo laži-narednika premalo nosilo, se je polastil sekvestra nad vinom celovškega kapiteljna. Ta sekvestra mu je precej pomagala v denarnem oziru. Ko je bil ta Troha enkrat podprt z denarjem, se je lotil slabostne politike in je bil kot samostojnejš leta 1920 izvoljen celo za župana na Zavrču. Ko je uvidel lansko leto, da so ga demokratje premalo nagradili, prelevil se je v srbskega radikalja. Danes se tolče g. Troha po prshih in previ: Boga mi, jaz sem srbski radikal! Sedaj naenkrat, ko se je oženil, so se mu začele sline cediti po učiteljskem stanu. Hvali se okrog po župniji, da je bil v Ljubljani pri višjem šolskem svetu in tamkaj so mu baje obljudili, da bo zopet lahko šolnikoval. Naj ga le sprejme višji šolski svet, a mi Zavrčani mu bomo tako podkurili pod petami, da nam ne bo kvaril dece niti en teden ne. Učitelj, ki je bil čisto zasluženo pognan brez penzije iz službe, ne spada zopet nazaj na to mesto in še najmanj pa na Zavrč, kjer je vsakemu otroku znana njegova — moralna pokvarjenost.

Na občnem zboru KZ v Zavrču

vse druge haloške griče. Predniki so znali ceniti lepoto božjega stvarstva, zato so na tem griču postavili kar dve cerkvici, ki naj vabita ljudi, da bliže nebes pozabijo vsaj za par ur vsakdanje stiske in nadloge: Sv. Avguštin in Sv. Magdalena! In res vsako leto na tisoče romarjev prisopija na ta strmi griček. Vsem tem ljubiteljem Boga, častilcem sv. Avguština in sv. Magdalena ter ob enem občudovalcem lepote narave sporočamo veselo oznanilo: Ko boste prišli letos 30. in 31. avgusta, to je 12. pobjinostno nedeljo, k Sv. Avguštini, vas bodo pozdravili trije lepo ubrani novi zvonovi. Vliti in posvečeni so bili v Ljubljani. Veliki zvon: Sv. Avguštin, ima podobe: sv. Avguštin, sv. Urban, sv. Florijan, sv. Mihail, z besedilom: Grehe preganjam, oblake podim, ogenj načnjam, pred peklom svarim! Drugi zvon: Srce Jezusovo, ima še podobe: Srce Marijino, sv. Ignacij, sv. Jožef, ima napis: Pridite k meni vsi... Tretji in najmanjši zvon: Sv. Magdalena, še tri podobe: sv. sv. Barbara, sv. Lucija, sv. Neža, s poukom: Nedolžnost, pokora sta božjega izvora! Vse tri zvono smu spravili v zvonik sv. Avguština dne 5. t. m. Popoldne ob treh so začeli zvoniti. V nedeljo, dne 10. t. m., pa je tudi zvonik farne cerkve Sv. Andraža v Halozah ali v Leskovcu dobil zadnje dopolnilo: veliki zvon. Tako je v splošno zadovoljstvo in srčno veselje izpolnjena velika vrzel ali luknja, ki jo je vojska napravila podružni in farni cerkvi. Prav je imel mož, ki je rekel: Mogočna država, ki nas je orcpala zvonov, je propadla, naša fara, naše cerkvice pa še stoje in imajo lepše zvonjenje, kot kedaj poprej. Božji rop ne prinese srečel! Delo hvali mojstral! Vse zvono: sedanje štiri in prejšnja dva, je vila ljubljanska zvonarna, ki ni dražja, kakor druge, pa izdeluje zvono: lepe za oko, še lepše za uho. Novi zvonovi! Zvonicite ljubezen! Sejajte jo v srca vseh faranov in romarjev, da bi bili vsi v božji ljubezni božji otroci!

Ustanovitev Marijine družbe na Zgornji Ponikvi. Na Zgor. Ponikvi je bila z veliko cerkveno slovesnostjo ustanovljena Marijina družba. Lepo je za Ponikvo nezabno slavnost izvršil g. misjonar iz Celja Plantarič. V Marijino družbo je bilo sprejetih 50 deklet.

O čem govorijo v Št. Jurju ob juž. železnici? V celjski «Novi dobi» smo brali, da je imel tukajšnji Sokol svoj občni zbor in da društvo zelo napreduje. Priznamo, da društvo napreduje in sicer po svojih znanih, neolikanih pretepaških manirah! Na Svečnico in pa še drugi dan je tukajšnji Orel uprizoril v dvoranu kat. doma zelo dobro uspelo veseloigro «Brat Martin». — V nedeljo, po igri se je spodaj v gostilni razvila že prav prijetna zabava. Okrog pol 9. ure zvečer je v gostilno prihramela pijana, čisto sokolsko-orjunska navdahnjena družba, ki bi rada plesala. Ker ples ni bil dovoljen, so ti gospodiči izzivali prepri in pretep. Le hladnokrvnosti naših fantov Orlov je pripisati, da ni prišlo do večjega retepa. Gostilničarji in tukajšnjemu tržkemu stražniku se je posrečilo vročekrvnež hitro postaviti na hladno. Upamo, da bo tudi orožništvo dotičnim gospodom preskrbelo zaslzeno plačilo za junaštvo. Gospode pa opozarjam, naj nas vnovič ne izzivajo, ker sicer bomo objavili prihodnjič imena vseh tistih pretepačev in še onih dičnih gospodov, ki pajdašijo z njimi, da bodo jih poznali naši dobri domačini in tujci. Če to ne bo zadostovalo za sedaj, bomo začeli redno objavljati razne umazanosti in nerdenosti, ki smo jih dosedaj potrežljivo opazovali. — Ker je bila huda zima in precej snega, niso imeli naši gg. tržani preveč dela, zato so nekega dne sklenili, naj se občinski pašnik razdeli. Pri tej razdelitvi so pa postali nekateri gospodje kar navdušeni za Sokola, da so sklenili svoje deleže odstotki za zgradbo Sokolskega doma. Ker pa je prišel sedaj jug, se je baje že začel ta v snegu postavljeni Sokolski dom podirati. Zato je pa znani samostojni general višji poslanec gospod Drofenik, ki je tako silno navdušen za blaginjo kmetstva, v pondeljek, dne 4. februarja sklical sestanek, kjer je tržane rotile, naj vendar odstopi vsak vsaj 6 deležev za zgradbo Sokolskega doma, da bodo ljudje vendar spoznali, kako se on velekapitalist-kmet trudi za kmetsko ljudstvo. Nastala pa je na tem sestanku huda nevihta, ker si je en pameten, moder gospodar drznil povedati tem gospodom v obraz, da v Št. Jurju nič ne potrebujemo Sokolskega doma, še manj pa Sokole, češ, v trgu že itak imamo dovolj pretepačev, ki ničesar ne spoštujejo in dajejo samo slabe vzglede ter obmetujejo poštenim ljudem hiše s konjanskimi figami, zakaj bi skrbeli še za take organizacije. Ker je dotični gospod še dostavil vprašanje, če so gospodje videli zadnji torek Orla, kako so se lepo udeležili s skupnim sv. obhajilom tridnevnic, je to starost tukajšnjega Sokola tako ujezilo, da je začel razsajati kakor rjoveč lev, pretil z raznimi grožnjami in še dodal, da v nekatere gostilne sploh ne bo več zahajal. Gospod starosta, mislimo, da se vam je tokrat le ponesrečilo in si niste hoteli sami dati tako žalostnega spričevala o svoji žeji. Ali mogoče res mislite, da bodo morali nekateri gostilničarji sedaj odložiti svojo obrt, ker vi ne boste več tja zahajali. Le mirno kri ohranite in nikar nam ne grozite, če ne, bomo mi v resnici začeli ropotati! Zdravo!

Škratica v Ljubnem v Sav. dolini. Pri nas v Ljubnem že razsaja dalje nego pol leta škratica, ki je zahtevala že 10 žrtev in se še vedno širi. Pohvalno moramo omeniti, da smo imeli pri nas dne 3. t. m. poučno predavanje o zatiranju škratice. Predaval nam je naš zdravnik dr. Rak in nam razložil, kako se nam je za bodoče varovati te nevarne bolezni.

Električna razsvetjava župne cerkve v Gornjem gradu. Vsled izredne požrtvovalnosti domačih faranov smo dobili v tukajšnjo zelo veliko in lepo cerkev krasno električno razsvetljavo. Instalacijska dela za napeljavo v celoti 322 električnih žarnic v cerkev je za razmeroma nizko ceno prevzela ter v kratkem času

kljub hudemu mrazu tudi prvovrstno dovršila elektrotehnična tvrdka Sprager—Črnko v Mariboru. Zato omenjeno tvrdko splošno, posebno pa še za napeljavno električne v cerkev, toplo priporočamo. Prekrasen trenutek pa, ko je na Svečnico letos prvič zažarela naša cerkev v številnih električnih lučicah, bode ostal brez droma vsem takrat v cerkvi navzočim v trajnem spominu:

Sneženi plaz zusal dve kravi. Iz Solčave poročajo: Iz mnogih krajev prihajajo poročila o sneženih zameštih ter plazovih. Tudi sločavske planine so letošnjo zimo obilno oblagodarjene s pokoro nevarnih snežnih plazov. Pri nas v Solčavi si moramo letošnjo zimo delati gazi s pomočjo živine. Pri gabantu snega je dne 10. t. m. odnesel sneženi plaz kmetu Klemenšek 2 kravi in sicer 180 metrov globoko. Plaz je pustil kravi zasuti pod 4 m debelo sneženo odoje v neki kotlini. Klemenšekovi so odkopavali ubogi živali celega poldneva in rešili samo eno polživo, druga je bila pa mrtva.

Važno za davkoplhačevalce! Tajništvo SLS pri Belem volu v Celju ima na razpolago pomočne pole za napoved dohodnine, katere si naj vsak nabavi. Te pole bodo vsakemu dobro došle za pravo napoved dohodnine. —

Dar za Kmetsko hiralnico v Muretincih. Ob priliki ki 30 letnice poroke je blaga obitelj Irgolič skupno z zbranimi gosti darovala za Kmetsko hiralnico v Muretincih 100 D. V imenu revežev: Bog plati in posnemajte!

Mesto venca na grob Štefana Gselman na Teznu so darovali bratje 150 D za Dijaško semenišče.

Gospodarski oskrbnik, oženjen z večletno prakso na veleposestvih, želi spremeniti mesto. Naslov pove uredništvo. —

2.

Napravili takoj po vzorcu
poskus na mladem so zamorcu
in glejte čudo — Zlatoroga —
koj bela je postala nogal!

(Nadaljevanje prihodnjič).

Gospodarstvo.

Gledate desetka še mnogi vedno niso na jasnom. Zato ponovno povemo: Po zakonu o taksah in pristojbinah so desetka oproščeni le oni, ki prevzamejo 1. dedičino po umrlem sorodniku v prvem kolenu (otroci po starših ali narobe), 2. ako je ta umrl po 15. novembetu 1923 in 3. ako vrednost dedičine ne presegata pol milijona dinarjev, (dva milijona kron). V vseh drugih slučajih, na primer: če otrok prevzame posestvo po še živih starših, ali žena za umrlim možem, ali po sorodniku v prvem kolenu, umrlem pred 15. novembrom 1923, ta olajšava ne velja.

France Wernig, okrajni ekonom:

ZAKAJ NIMAMO SREČE PRI REJI PRASICEV?

Poglejmo si predvsem, kako krmi in oskrbuje naš svinjerejec prašiče. Po večini čisto protinaravno. Malo kateri si vsestransko premisliti, kaj zahteva prašič že po svoji naravi, da se povoljno razvija in ostane zdrav.

Kako izgleda pri nas z oskrbo svinj?

Svinjaki so v pretežni večini mokri, vlažni, po zimi premrzi, po leti prevroči; svinjaki temni, mračni in skrbno zadelani, samo da se gotovo ne ukrade kak blagodejni, topli solnčni žarek v notranjost hleva; svinjaki nesnažni in nikdar prezračeni: gosta, zadušljiva in strupena sopara pritiska na tla. In koliko je kmetovalcev, ki mislijo tudi na to, da je za razvoj in zdravje prašičev neobhodno potrebno, da se živali vsak dan pregibejo na prostem! Kdo misli na to, osobito v naših zaostalih planinskih krajih, da je prvi pogoj za uspešen razvoj in za ohranitev ter utrditev zdravja od nas vse premalo cenjeni in uvaževani činitelj — solnce? In malo je kmetovalcev, ki pridejo potom lastne skušnje do preprica, da so mokri, mrzli, zaduhli, nesnažni in temni svinjaki prvi in glavni vzrok neuspevanju prašičev.

Odpravimo torej vse nedostatke, odprimo solncu in svežemu zraku vrata na stežaj v naših hlevih, poskrbimo za suhe, primerno tople in snažne prostore in postavili si bomo s tem že temelj sreči pri reji prašičev!

Ne pozabimo pa vprašati pri vsaki napravi ali preureditvi hlevov za nasvet kakega kmetijske strokovnjaka, kako kmetijsko šolo ali pa kmetijskega referenta pri okrajnem glavarstvu! Ta nam bo dal brezplačno vsa tozadovna pojasnila. Pomnimo, da je le malo zidarjev, ki bi znali res tudi z gospodarske strani pravilno napraviti in urediti kmetijska poslopja. Napake, ki smo jih storili pri zgradbi hlevov in drugih gospodarskih poslopij, moremo navadno le prav težko in z velikimi denarnimi in materialnimi žrtvami popraviti.

Puščajmo prašiče tudi vsak dan na prostu, na pašnik ali v posebno tekališče. In tu naj ostanejo ob lepem in nepremrzel vremenu po možnosti telega dneva. Nudimo jim tudi priložnost, da se lahko poljubno kopajo v hladni vodi. To jim je živiljenjska potreba. Ako jo ne upoštevamo, se živali ne počutijo dobro in slabos uspevajo.

Nekaj o krmljenju svinj.

Tudi krmljenje svinj je pri nas navadno proti naravno. Ne glede na napačno izbiro in sestavo hrane mnogo grešijo naše gospodinje tudi v tem, da veliko preveč kuhajo, parijo, pražijo in si prizadenejo mnogo preveč dela z razsekanjem in drobljenjem krme. Pravilo pri krmljenju prašičev nam bodi: pripravljajmo in pokladajmo krmo kolikor mogoče enostavno!

Za mlade in plemenske prašiče kuhaimo edino krompir in pokvarjena ter težko prebavljiva krmlila kot pleve, suhe stroke itd., vsa druga krmlila: peso, korenje, žitno zrnje itd. pokladajmo v surovi obliki. Samo pri pitaju je delno kuhanje zadnjih krmlil umestno. Žitno zrnje je za mlade in plemenske prašiče v obliki zdoba prikladnejše kot v obliki moke.

Ne pozabimo tudi, da prašiči razmeroma tri do štirikrat hitreje rastejo kot druge domače živali. Vsled tega rabijo za tvorbo kosti izredno mnogo rudinskih snovi, katerih je posebno malo v krompirju in pesi, nekoliko več v žitnem zrnju, nikdar pa v zadostni množini v krmi sami. Te snovi mora dobiti žival torek v drugi obliki, pred vsem v obliki prsti. Puščajmo torek prašiče na prostu, da rijejo in zauživajo prst in skrbimo, da bodo imeli v zimskem času vedno v hlevu tudi prst, zidni omet, oglice in druge rudinskih snovi na razpolago! Brejim in mladim svinjem dajmo klajne apno, vsak dan po eno, oziroma pol žličice v krmi. — Vse to bo mnogo pripomoglo k boljšemu razvoju organizma, k utrditvi zdravja in bo obvarovalo žival pred marsikatero bolezni, kakor mehko-kostnost pujskov, drisko, sajnostjo itd.

Glavna napaka pri krmljenju svinj.

je pokladanje krmlil v obliki pijače, oziroma napoja. Voda zjutraj, voda opoldne in voda zvečer: to je verna slika našega krmljenja.

Pri takem krmljenju mora postati žival slaba in zastati v razvoju. Krma v obliki napoja se slabo prežveči in vsled tega slabo prebavi ter napravi prebavila ohlapna in jih oslabi.

Pokladajmo torek krmo v gosti obliki, v obliki bolj suhe kot vlažne kaše. In napoj, oziroma čisto vodo, ki je tudi potrebna, dajmo pol ure ali še eno uro po krmljenju.

Seveda je žival na popisani način reje in krmljenja navaditi že v mladosti, dokler prebavila še niso oslabela. Živali ohranimo na ta način zdrave — kar je najbolj odločilno za uspeh reje — in jih usposobimo za čvrsti telesni razvoj in za popolno izkorisčanje krme pri pitaju. Ako bomo tako ravnali, bomo imeli tudi veselje in srečo pri reji prašičev in težko pričakovani gospodarski hasek nam gotovo ne bo izstal.

POZEGA GREBENA IN BRADELCA.

Ob času ostre, dalje trajajoče zime kokoši trpijo veliko, ako nimajo zavetja v toplih živinskih hlevih ali v drugih prostorih pod streho, ki se dajo vsaj zapreti. Stoji kurnik na prostem in nima iz deska dvojne stene, med katero je vložena žagovina, suha zemlja, listje, slama, niovit s slamo ali obdan z listjem, bodo morale kokoši prestat mnogo mraza. Z jajci ne bo nič in vrh tega jim pozebe greben in bradelc ali podbradek. Celo kremlji jim ozebejo. Kremlji postanejo vsled ozebljene modro-črni, se užujejo in končno odpadejo. Kako da tako ozebla kokoš izgleda, si lahko predstavlja vsaka gospodinja, a tudi ve, da je najboljše s tako ponesrečeno stvarco v vročo vodo.

Hočemo varovati kokoši pozebe grebena in bradelca, ne bo škododovalo tedaj o nastopu mraza namazati gole dele z dobrim oljem ali vazelinom. So pa goli deli že ozebli, drgnji jih s snegom, če je pri roki, ali jih pa pomaži z glicerinom ali z mazilom zoper ozeblino.

Sploh je pravilo, ki ga naj opazuješ meseca januarja pri kurjereji, sledče: Pri hudem mrazu preskrbi kokošem toplo bivališče, ki naj bo suho in brez prepiha. Če je mrzel dan, pred poldnem ne pusti kokoši na prost. Kadar sneži in brije mrzel veter, kokoši obdrži na toplem prostoru, kjer imajo steljo, da po njej brskajo, in vrži jim nekaj koruze ali drugega zrnja med steljo, da jim gre brskanje še bolj veselo in spretno izpod nog in kremljev. Kokoš potrebuje gibanja, da je zdrava, da daje pričakovani dobitek in da sploh prospeva. Ker se ob zimskem času ne more toliko gibati v zaprtem prostoru, obesi jej tam na špagi zelnato glavo tako visoko, da se more nekaj vspenjati in poskakovati, kadar skuša pikati zelenjavko. Zelo hvaležna ti bo živalčka, eko jej privošči posebno zjutraj toplega krompirja, otroke in kuhinjske odpadke. Toplo jej privošči, ne pa vroče. Vselej skrbi, da ima kokoš vode in da voda ne zmizne. So kokoši primorani kljun pomakati v sneg in si gasiti žeko, se prehladijo in dobe kaž lehkno nalezljivo bolesen differijo. Vodi ti svetujem primešati za noževje splo-

železnega vitriola, ki varuje perutnino pred prehladom. Po tleh potrosi peska in suhega apna, da si kura pridobi za jajčev lupino dovolj apnenih snovi, ki jih dobiva drugače pod milim nebom, sicer je nevarnost, da se loti — jajc.

Gospodinja, ki se drži pri kurjereji tega navdila, šteje v najmrzljem mescu v letu jajca.

(Dalje prih. — Kurjerec iz samostana.)

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 14 bikov, 190 volov, 279 krav, 7 konj in 3 teleta, skupaj 493 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste dne 12. februarja so bile: debeli voli 1 kg žive teže od 13.50—14.75 D., poldebeli 12.50—13.50 D., plemenski 10.50—14.50 D., biki za klanje 9.50—12.50 D., klavne krave debele 11.25—13.25 D., plemenski krave 10.25—11.— krave za klobasarje 8.75—10.— D., molzne krave 10—13.25 D., breje krave 10—13.25 D., mlada živila 11—13.50 dinarjev.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. 1 kg 24—26 D., II. 1 kg 22—24 D., meso bikov, krav, telic 19—20 D., teleče meso I. 32, II. 26, svinjsko meso 30 do 40 D.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 8. februarja 1924 se je pripeljalo 129 svinj. Cene so bile sledče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 200—250 dinarjev. 7—9 tednov 295—300 D., 3—4 mesece 400—650, 5—7 mesecov 950—1125, 8—10 mesecov 1250—1300, 1 leto stari 1750—1875. 1 kg žive teže 22—22.50, 1 kg mrtve teže 26.25—30 D.

ZITNI TRG.

Čvrst položaj našega denarja na inozemskih borzah vpliva znatno na cene naših žitnih proizvodov ter prepričuje njihov porast. To se osobito vidi pri pšenici, ki je v prejšnjem tednu doseglj 350 dinarjev. — 100 kg, sedaj pa je ponovno padla na 340 dinarjev. — Enak pojav izkazujejo tudi ostale vrste žita. Izvoz se vrši v manjših količinah v Avstrijo in Čehoslovaško ter gre večinoma preko Subotice. Za italijanske žitne trge so naše cene previsoke, pa zato izvoza v Italijo ni bilo. Cene so bile sledče: Moka je bila v začetku precej draga, koncem tedna je precej popustila; nularico se je prodajalo v začetku po 600 D., končno pa je padla na 530—560 D. Pšenica se je prodajala po 335—340 D. Koruza je bila v ceni še precej čvrsta, dasi še ni nastopil pravi čas za trgovino z koruzo, ki postane najživahnješa v začetku marca ter traja do poletja. Dovoza na tržišče je bilo dovolj, pa tudi kupcev ni manjkalo. V Bački se je nudila po 250—265, v Sremu po 255—270, v Zagrebu pa po 280—300 D. Oves se je v ceni očvrstil ter se prodajal v Slavoniji po 260, v Zagrebu pa po 290 dinarjev. Ječmen kupujejo inozemske pivovarne v veliki množini. Plačevalo so ga po 300 D. O trobov je v zalogi zelo malo ter se jih le redkokedaj dobi na trgu. Cena 190—200 D za 100 kg, skupno z vrečami. Na inozemskih žitnih trgih je cena še vedno prilično čvrsta ter za naše žito približno ugodna, dasi ne v vseh državah. K temu so znatno pripomogle prevozne tarife na ladjah, katere so povisili na 20 odstotkov ter se je zato ameriško žito znatno podražilo. Iz Rusije se vsled zime in slabih prometnih zvez še ne izvaja toliko žita, dasi je od letošnje žetve samo v Nemčijo že prispevalo okrog 150 tisoč wagonov ruskega žita. Na spomlad, ko bodo vodne poti v Rusiji zopet sposobne za promet, dočim so pozimi zmrznjene, je pričakovati poplavno evropskih držav z ruskim žitom. Med našimi poljedelci bo gotovo nastopila kriza, da ne bodo mogli vseh pridelkov prodati, če ne bodo začeli z gojenjem boljših žitnih vrst, ki bodo nekoliko dražje, toda vsled dobre kakovosti jih doba lažje prodali, kakor pa slabejše.

Ozimska pšenica in rž potrebujeta dušika. Za žita potrebujemo zemljo, ki ima v sebi dovolj hranilnih snovi: fosforove kislne, kalija, posebno pa dušika. Ta hranila dodajamo zemlji deloma s hlevskim gnojilom, deloma pa z umetnimi gnojili. Večina umetnih gnojil trosimo k ozimini pred setvijo, edino čilski soliter se da najuspešnejše rabiti spomladni za zelene rastline. Za letos si moramo pri ozimini pomagati torej samo s čilskim solitrom, ki ga sedaj spomladni potrosimo po vrhu. Scliter se hitro raztopi in pride kaj kmalu do korenin v obliku, ki rastlinam najbolje prija. Hitri učinek tega gnojila se na rastlinah pozna na bujnejši rasti in zelenjši barvi listov. Pa vendar je pri uporabi tega gnojila upoštevati dvoje važnih predpogojev: Enakomerna raztrositev in pravočasno gnojenje. Enakomerno raztrosimo soliter le tedaj, če ga prej fino zdrobimo, kajti to gnojilo se kaj rado sprime v kepe, če le nekaj časa leži. Tako zdrobljenega zmešamo še z lesnim pepelom, kar nam še bolj omogoči enakomerno trosenje, in rastline dobe povsod enako množino te mešanice, ki pride potem do polne veljave. Nadalje so dosedanje izkušnje pokazale, da soliter tem boljše učinkuje, čim prej spomladni ga potrosimo, kajti rastline ga potrebujejo pred vsem v svoji mladosti, torej ko po sponjem zimskem spanju začnejo rasti. Čim več časa jim je torej to hranilo na razpolago, tem večji učinek je znamovati. Najboljši uspeh dosežemo, če ga raztrosimo takoj, ko sneg skopni. Za toplejše kraje Slovenije velja načelo, da je zadnji čas gnojenja do 15. marca, za planinske kraje pa do 1. aprila, oziroma tam, kjer sneg še pozneje skopni, pa tedaj. Le zgodaj raztrosen, čilski soliter nam da gotov pridelek! Letos je prvo leto po vojni, ko imamo tega gnojila po primerni ceni dovolj tudi v Sloveniji, vsled tega je našim kmetovalcem priporočati, da si z njim zboljšajo pridelek pšenice in rži. Na vsak ha (dva oral) ozimine potrebujemo 150 kg čilskega solitra. Pri lanskih preizkusih se je s takim gnojenjem doseglo pri pšenici na ha za približno 400 kg zrnja in 600 kg

slame več nego na negnojenih parcelah. Približno toliko tudi pri rži. Iz tega si lahko vsak izračuna dobičkanost gnojenja s čilskim solitrom. Potrebna pojasnila poda »Poddelegacija čilskega kolitra, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 16.

Hmeljarsko društvo v Zalecu. Vsem hmeljarjem! Hmeljarsko društvo je prejelo od pokrajinske uprave, odd. za kmetijstvo v Ljubljani nekaj umetnega gnojila v ta namen, da se z njim napravijo v spomladni tega leta gnojni poizkusi v hmeljnikih našega okoliša. Navedeni poiskusi se bodo izvrševali na ta način, da doloci vsak hmeljar, kateri se bo v to svrhu zglašil pri društvenem vodstvu, 8 krat po 40 hmeljskih rastlin ene ali druge vrste. Prvih 40 rastlin ostane negnojenih; drugih 40 rastlin dobi 4 kg superfosfata, 3 kg kal. g. s. in 4 kg ap. d. tretjih 40 rastlin dobi 4 kg superfosfata, 3 kg kal. g. s.; četrthih 40 rastlin dobi 4 kg superfosfata, 4 kg ap. d.; petih 40 rastlin dobi 4 kg superfosfata in šestih 40 rastlin dobi 3 kg kal. g. s. in 4 kg ap. d.; sedmih 40 rastlin dobi 3 kg kal. g. s.; osmih 40 rastlin dobi 4 kg ap. d. — Potem takem dobitjo posamezne rastline po 10 dkg superfosfata, 7.5 dkg kalijeve gnojne soli in 10 dkg apnenega dušika. Superfosfat in kalijeva gnojna sol se lahko takoj zmešata in izročita zemlji, apneni dušik se pa potrosi naknadno in sicer 8 do 10 dni. Poslana množina umetnega gnojila je določena za 10 hmeljarjev našega okoliša; le-ti se morajo zavezati, da se bodo strogo držali gnojnega načrta in da bodo konečno tudi natancno določevali množino pridelanega hmelja v določenih skupinah. Za poiskuse ne smejo biti slabotne, nego zdrave in krepke rastline, katere so bile v minulem letu dobro in enakomerno pogojene. Zglašila za poiskuse naj se pošlje prejkoprej Hmeljarskemu društvu v Žalec.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 83—84 D., za 100 francoskih frankov je plačati 385 D., za 100 avstrijskih kron 0.119 D., za 100 čehoslovaških kron 244 D., za 100 laških lir 363—366 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.85 cent. (1 centim je 1 para).

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se bosteči! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštino 3 dvojnate ali 1 špecialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnati ali 12 špecialnih steklenic 214 dinarjev z 10% doplatko razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrg št. 341, Hrvatsko.

MAŁA OZNAILA.

Pošteno dekle za kuhinjsko in Zanesljiva kuharica se sprejme pri gospoje Mariji Strašnill na Bregu pri Ptaju. 213

Tri leta starega dečka da za svojega dobrim in poštenim ijudem. Naslov v upravnosti. 212

Mlad oženjen viničar, ki zna delovati amerikansko trto, se sprejme pri Blažu Urbasu, Slemen pri Selinci. 211

Služba cerkvenika in organista se razpisuje pri Sv. Miklavžu nad Laškim. Dohodki: prosto stanovanje in trajna bernja: okrog 20 škafov pšenice, 20 škafov zmesi in 3 do 4 polovnjake sadjevca. Na razpolago ima tudi kos zemljišča, da si prideka krompir in zredi 1 prase. Prednost ima rokodelec in oženjen. — Nastopi lahko takoj. Obrniti se je na župniški urad. 198

Priden in pošten fant, star 15 do 16 let, ki ima veselje do pekarje se sprejme za učenca takoj. Za hrano in obliko se bodo skrbelo. Kje, pove upraviščvo. 190 2—1

Sedlarske pomčnice sprejme pri dobrni plači, prosti hrani, stanovanju in perilu Franc Repič, sedlarski mojster v Ljubljani-Trnovo. Ponudbe direktno na naslov. 215 4—1

Kovački vajence, ki mora znati nekaj nemški, se sprejme pri Laminger, Slovenska ulica 26. Maribor. 204

Bivši železniški uradnik, 40 let star, isče službe kot občajnik, je v vsakem oziru popolnoma zanesljiv. Pismene ponudbe na upravo. 203

Pošten učenec se sprejme v slastičarno Dolinšek v Ptjuju. Hrana in stanovanje v hiši. 193

Prva gostilna s sobami za tujce (hotel) na najprometnejšem kraju v Konjicah, z mesarijo, gospodarskim poslopjem, ledencico, z velikim vrtom, ujivo in gozdom se pod ugodenimi pogoji proda. Pojasnila se dobre v Konjicah Hrastnik-Werbnigg št. 86 in v Mariboru, Cyril Metodova ul. 26. 221

Krasno posestvo, srednje velikosti, v bližini prometnega kraja se proda. Cena in pogoji ugodni. Naslov v upravnosti. 228 2—1

Vsačovršni fižol kupi ter prosi povzrojene ponudbe z navdove cene Jos. Kovacič, St. Jurij ob juž. žel. 214 2—1

Želim kupiti ali v najem vzeti majhno posestvo. Anton Očko, Okoška gora, p. Oplotnica. 207

Kam naj damo laneno prejo? Samo tkalcu domačega platna v Budini 9 Ptuj (nad ptujskim sejmiščem). Izdejje od februarja 1924 najceneje v Ptujskem okraju, hodočno in drugo platno. Se priporoča tkalec Drago Križanič, Budina 9, Ptuj. 217 2—1

Cepljene trte imamo, kakor vsak leto večjo množino, vseh najboljših vrst, na podlagi R. portalis in križankah po dnevnih cenah. Trte so dobro zarasle in vkoreninjene. Prodajam tudi več tisoč korenjakov R. port., Göthe 9 in samorednicu Franc Horvat, Mostje, pošta Juršinci pri Ptaju. 197

Dve hiši s posestvom in opremo s ključavnitajo, 5 minut od Ptuja, proda Matija Hočevar, Rogoznica 72. 192 2—1

Proda se takoj majhno posestvo s hišo v Partinju 95, blizu Hrastovca na lepi sočni legi, sadonosnik, njiva, gozd, travnik in nekaj vinogradov, četrt ure od glavnih cest. — Poslopja v dobrem stanu. — Več pri posestniku Matiji Košec, Maribor, Gospodska ulica 36. 225

Na prodaj je lepo posestvo, okoli 9 oralov, v lepi solnčni legi, sadonosnik, njiva, gozd, travnik in nekaj vinogradov, četrt ure od glavnih cest. — Poslopja v dobrem stanu. — Več pri posestniku Matiji Košec, Maribor, Gospodska ulica 36. 218 2—1

Dve hiši s posestvom in opremo s ključavnitajo, 5 minut od Ptuja, proda Matija Hočevar, Rogoznica 72. 192 2—1

Proda se zaradi družinskih razmer posestvo, 10 minut od Maribora, do 5 oralov travnikov, njiv in sadonosnika. V hiši je že 25 let gostilna. Cena 750.000 K. Vpraša se Ptujska cesta 11. Maribor. 202

Dobro idoča gostilna, trgovina in mesarija z mostno tehniko, velika hiša in gospodarsko poslopje, okrog tri orale zemlje, električna luč v dobrem stanu, na prometnem kraju, blizu postaje, 1 uro od Maribora se radi preselitve ugodno proda. Naslov v upravništvu. 200 2—1

Proda se zidana, z opeko pokrita enonadstropna hiša z 12 sobami, en oral zemlje, svinjak in nekaj sadja, bližu pošte, postaje in cerkev, na Prevaljah. Več pove Hribenik Alojzija, posestnica na Selbenku p. Guštanj. 195

Zelolepi divjaki, zelo močni, krog 1.50 m visoki po jakosti ceni 2 kroni za komadice prodaja po zelo nizki ceni. Alojzij Zagoršek, posestnik in trtar Ručmanci 75. Sv. Tomaž pri Ormožu. 209 2—1

Rud. Wibner in K. Härdtel gojijoče trte, sadnega dreva in gozdnega dreva, družba z o. z. v Ptaju.

Oplemenite v najbolj izkušenih vrstah cepljene na Rupetris Göthe 9, Rip. port. x, Sol. x Rip. 1616, Rip. x Berlkoreninske trte v zgoraj omenjenih vrstah in rezane trte. Različne vrste sadja. — Gozdna drevesa niso več na razpolago. 206 3—1

Koncertni klavir prav dobro ohranjen, se zaredi preselitve pod zelo ugodenimi pogoji proda. Naslov v upravnosti. 210

Priporočilo. Toplodars je umetna naprava iz pločevinskih cevi, skozi katere se napoljje toplovo v hišo (sobo) od kuhinjskega štedilnika ali peči in z poseljne sobe in ni treba nič posebej kuriti. Podpisani sem takoj, ko sem od te naprave slišal, si ga ogledal v Mariboru pri več ljudeh, ki so ž njim silno zadovljeni. Potem sem šel k tvrdki R. Nipič in drugovi, Slovenska ulica št. 20 in kupil takoj en aparatu za stalno ceno 780 D. Odveč bi bilo obširno hvaliti to napravo, kajti mnogo gostov si je že pri dobi vinski kapljici ogrelo otrpel ude pri tem izbornem aparatu. Toplodar ni v hiši nič na poti, ujame toplovo, ki sicer uhaja v dimnik, dry se pa pri sedanji draginji v eni zimi toliko prihrani in ni zraven nobenega dela. Anton Lobnik, krčmar v Orehovali vasi pri postaji. 220 2—1

Zahvala.

Vsem, ki so nas tolažili in spremili k zadnjemu počitku našo preljubo mamo, staro mamo in tetu.

Mario Gläzer

se najiskrene zahvaljujemo. Posebno pa se zahvaljujemo č. duhovščini, preč. g. župniku za ganljivi nagrobeni govor, gg. pevcom za prekrasne žalostinke pri hiši žalosti in na grobu, družbenkam Marijine družbe, ki so v tako velikem številu spremili rajno k večnemu počitku, in vsem darovalcem prekrasnih vencev.

Nadalje se pa tudi zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v tako častnem številu počastili spomin svoje predrage sorodnice, prijateljice in znanke.

Sprejme se takoj priden hlapc srednjih let k enemu konju; plača lepa in dobra hrana. Uprava hiralnce v Vojniku. 181 2-1

Šešem mlinarja, srednje starosti, treznega in poštenega, kateri razume izdelavo bučnega olja. Ivan Bezjak, Fram. 169 3-1

Pekovski učence se sprejme. Franjo Vaupotič, Aleksandrova cesta 53. Maribor. 163 2-1

Vinograd, 1 oral, z novim nadodom, krasna lega, v Razvanju se proda. Več: Spodnje Hoče 71. 182 2-1

Prav lepo posestvo se proda: 4 orale, lepo posloplje in sadenosnik. Zglasiti pri Janku Tuš, Polički vrh, p. Pesnica. 187

Cepljene trte in sadno dreve najbolje sorte in podlage ima na prodaj večjo množino Anton Senica, pos. v Cvetkovcih, p. Vel. Nedelja. 166 3-1

Cepljeno trsje, vseh boljših vrst, na priporočljivih podlagah, vkoreninjeni divjaki in šmarznica. Cena po dogovoru. Znamke za odgovor. Anton Turin, Modrače, p. Studenice pri Poljčanah. 173

Vinogradniki, krčmarji in trgovalci pozor! Cepljene trte korenjake vseh najbolj priporočljivih vrst po zelo nizki ceni. Nekaj vagonov vina, izbor na kapljica, letnik 1923, med tem en vagon sortiranega vina rizling, šipon. Med, čist, večina ajdov, se po ceni dobri pri Janezu Šegula, veleposesniku v Hlaponcih, pošta Juršinci pri Ptaju. 144 3-1

Prvovrstne cepljene trte in vkoreninjene divjake nudi po nizki ceni Anton Slodnjak, trtnar, pošta Juršinci pri Ptaju. 143 5-1

Vinogradniki pozor! Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer najrodotnejše vrste. V zalogi je vkoreninjeni divjak Riparia portalis in Göthe št. 9. Kdor si želi naročiti lepe in močne trte za svoj vinograd naj se takoj oglesi ustremno ali pismeno pri Francu Slodnjaku, trtničar, pošta Juršinci pri Ptaju. Trte se dobijo po najbolj nizki ceni. Za odgovor se naj priloži znamka. 1263

Na portalis cepljene trte: pošip, veliki rezling, žlahtina, rančol, dokler jih je kaj v zalogi prodaja Franc Raušl, trtnar na Kukavi, pošta Juršinci. Cena po dogovoru.

Krasna sadna drevesca in cepljene trte poljubnih vrst oddaja po zmerni ceni Drevesnica Gradišnik, St. Janž–Velenje. 49 10-1

Okrogli les — večja množina — se prevzame s 1. majnikom t. l. za rezanje na žagi v Mariboru. Dopisi se naj posiljajo takoj na upravnštvo »Slov. Gospodarja«. 141 6-1

Velika izbira sukna za ženine in neveste, tiskovine, platna vseh vrst itd. se dobi po znižanih cenah pri J. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. 94 10-1

Koleselj prvovrst se proda ali zamenja za les. M. Obrač, žaga, Maribor, Tattenbachova ulica. 62 5-1

Kosti, staro želeso, cunje, ščetine in vse poljske pridelke kupujem po najvišjih cenah. Priporočam se tudi pri nakupu manufakture, špecerije, želesnine in prvovrstnega portland cementa, ter druge reči, katere po najnižjih cenah pridajam. Karl Sima, Poljčane. 70 3-1

Prvovrstni trapistovski sir se dobiva po najnižji ceni pri Matija Lah, Maribor, Vetrinjska ulica 7. 177 3-1

Prvovrstno vino, lastni pridelek iz Vinskega vrha, letnik 1923, približno 45 litr bo proda mesta občina Ormoška na prostovoljni javni dražbi, dne 17. februarja t. l. ob 1. uri popoldne v občinski pisanri. 186 2-1

Suhih desk češnjevih, hrastovih, javorjevih, hruševih itd. za takojšno mizarško uporabo kupi Lesna industrija »Javor« v Logatcu. 183 3-1

Podplatni in usnje se kupijo po najnižjih cenah pri Ivo Grgić, Glavni trg 21. Sprejemajo se tudi vsakovrstne kože v delo. 6-1

Prodaja se hiša

z vrhom, njivo, svinj, hlevi itd. v Studencih pri Mariboru. Stanovanje na razpolago. Vse v najboljšem stanju. Za prvo potrebo je 20.000 Din. Polovica kupne cene se ne zahteva, temveč se samo vknjiževno zavaruje. Pojasnila daje A. Močnik, Maribor, Smetanova ulica št. 46. 185 2-1

Pozor!

Pozor!

Zenini in nevestel

Došla je velika izbira vsakovrstnega manufakturnega in drugega blaga, katerega kupite najceneje pri tvrdki M. Šumer, Konjice, Slovenija. — Nadalje kupim jajca, gobbe in laneno seme po najvišji dnevni ceni. 1313 50-1

Pozor!

Pozor!

Ne čakaj spomladni!

Naroči takoj:

SEMEN
sadno dreve, dallje, vrtalice, gladiola itd.
Velevrtnarsko podjetje
, Vrt Džamonja in drugovi
Maribor. 39 1-10

Marija BAUMGARTNER
zaloga poštišta
Celje, Gospodska ulica 26

„MANA“
tovarna kanditov d.z.o.z.
glavna zaloga:

Maribor, Stolna ulica 4.

Priporoča vse vrste bonbonov, peciva in čokolade po najnižjih tovarniških cenah. Na drobno! Na debelol

Okras za rakve

tapete in tančico
nudi najugodnejše galantiriska trgovina

Drago Rosina
Maribor, Vetrinjska ulica 26

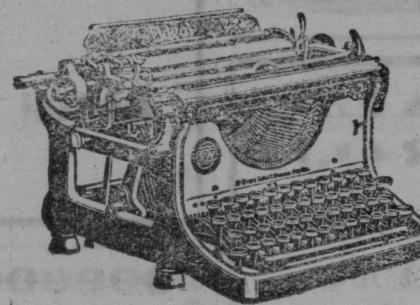

Nosite čevlje
z Besson gumi potplatti.

Preporočamo se sam, kako ugodni so za nositi. Vzemite pa pred vsem v obzir, da je Besson-gumi potplat cenejši kot usnjeni ter pomembna nositev istih za Vas velik prihranek. Zahtevajte pa od Vašega čevljarija strokovno pritrditve gumi potplatov s uporabo priloženega Besson-cementa.

THE REX CO.

Gradišče 100. LJUBLJANA Grad šče 100.
Telefon št. 268 int. — Ustanovljeno 1906.

Specijalna trgovina

prvovrstnih pisalnih in kopirnih strojev, razmnoževalnih aparatorov in raznovrstnih pisarniških potrebščin.

Pisalni stroji na obroke!

JETIKA.

Zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik, ordinira vsak petek v Celju. Vprašati v lekarji Marija Pomagaj, čitalite njegove tri knjige o jetiki

E 384-23-14

Dražbeni oklic.

Dne 15. marca 1924 dopoldne ob 10. uri bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Ščavnica, vl. št. 14 in 141, cenilna vrednost vložka št. 14: 441.004 K, vložka št. 141: 56.467 K, vrednost pritikline: 840 K, najmanjši ponudek: 234.880 kron.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašati pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobrini veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je namen na uradni deski sodišča.

Okraino sodišče Sv. Lenart v Slovenskih goricah, 189 dne 30. januarja 1924. 3-1

SVARILO!

Doznel sem, da se razširjajo docela neosnovane govorice, ki so naperjene napram moji osobi in vsebujejo zlobni namen, mojemu ugledu škodovati.

Radi tega odločeno in resno svarim vsakoga, ki bi te lažljive govorice razširjal, da budem brezobjektno sodnisko postopal in si zadobil zadoščenje.

Zg. Hudinja pri Celju, dne 8. februarja 1924.

201

Eduard Jonke, posestnik.

Pozor sadjereici!

Vosek za cepljenje

izdeluje v vsaki množini

Josip Reich,

tovarna kemičnih izdelkov.

MARIBOR. — Trstenjakova ulica 21. — MARIBOR.

Dobro obuvalo je SUTTNERJEVO OROŽNIALO

Nekajkrilivi v trajnosti in primerni obliki so čevlji za gospode in močnega finega usnja! Elegantni in moderni čevlji za gospode in dekleta! Dobri in komot nizki čevlji in sandale! Bogata izbirala, poravnice (hosenträger) športni kap nudi vam ilustrirani katalog, v katerem boste našli različno namizno orodje, škarje, žepne nože, doze za valčice in tobak, brivski aparati, nažigaci, veržice, krstne obeske in vse, kar želite za sebe ali za darila.

Fadi prav Elsa-preparati lekarnarja Eugen V. Feller v Stubiček. Elsa-fluid, Elsa-liljino-mlečno milo se morajo priložiti radi udobnosti odjemalcev. Zahtevajte krasni katalog, za katerega je treba poslati samo 2 Din. za poštino:

Stroški odpošiljalni tvrdki

SUTTNER, Ljubljana
št. 992, Slovenija.

HMELO

vsako množino in vse letnike kupi ter prosi pouzorne ponudbe

Rodolf Pevec, Mozirje (Slovenija)

oooooooooooo

Klobuke

perilo

čevlje

dežne plašče, dežnike, nogavice, kravate itd. kupite najceneje pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg št. 2.

oooooooooooo

Ceneno češko posteljno perje!

Kilogram sivega na pol (ufanega) perja 60 din., polbelo 75, belo 85, boljše 95, fino 115, na pol puh 145, fino 178, najfinje 220 din. Beli puh 370, snežnobeli parni puh 445 din. Franko in carine prosto proti povzetju. Neugajajoče se lahko vrne. Vzorci zastonji. Mnogo priznanj in naknadnih naročil.

Razpošiljalnica posteljnega perja SACHSEL & CO., Wien, XIV., Geibelgasse 9-10. 76 6-1

Príporočamo

vsem, da si pred nakupom blaga za obleke, za perilo vsake vrste, za nevestine bale itd., ogledajo zalogu

Oblačilnice za Slovenijo

r. z. z. o. z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v

Ljubljani v hiši „Vzajemne posojilnice“
na Miklošičeve cesti, poleg »Uniona.«

Podružnica se nahaja pa v hiši »Gospodarske zvezek« na Dunajski cesti št. 29. 125 20-1

Cene zelo zmerne!

Zadružno podjetje

Kdo hoče kupiti zelo poceni

naj gre v prodajalno

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU

Denar naložite
najboljše **najvernejše**
pri
Srednještajerski ljudski posojilnič. r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,
 ki obrestuje hranilne vloge po
8% in 10%
 oziroma po dogovoru.

Na drobno!

Na debelo!

Trgovina z železnino vseh vrst**Ivan Koražija, Maribor**

v lastni hiši, na vogalu Aleks. c. 42, Meljska c. 1.

Priporoča svojo obilno zalogo cenjenemu občinstvu.

Ugodne cene!

Solidna postrežba!

Ljudska posojilnica v Celju

— registrirana zadruga z neomejeno zavzo —

(Hotel »Pri belem volu«)

obrestuje hranilne vloge počenši s 1. januarjem 1924

od **7%** do **10%** oziroma po dogovoru.**Rental in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega.****TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU**

PRIPOROČA SLEDECE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Kvišku srca, 35, 36, 47 D.
Rajski glasovi, 58, 62 D.
Prijatelj otroški, 7.50, 8.50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.
Pobožni kristjan, 15 D.
Ceščena Marija, 47, 52 D.
Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.
Venec pobožnih molitev, 40 D.
Venec pobožnih pesem, 15 D.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov 12 D.

Kvišku srca! Pesmarica (zl. obr.),

15 D.

Premišljevanja za celo leto I. in II. del, 52 D.

Družba vednega češčenja. Dve molitveni ur, 3 D.

Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice srč, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.

Bog med nami, 20 D.

Večno življenje (rdeča obreza) 24 D. (zlata obreza) 33 D.

Nebeška hrana I. in II. del, 29 in 41 D.

Priprava na smrt, 29 D.

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Radi pošanjkanja prostora za že dospevajoče pomladansko blago.

Razprodaja
počenši z 1. februarjem

raznovrstnega od zimske sezone preostalega blaga pod tovarniškimi cenami.

Izredna nakupna prilika za vse vrste suknja za moške in ženske obleke, kakor tudi za vse vrste drugega manufaktturnega blaga.

Zeninom in nevestam

svetujemo, da si pred nakupom, v lastnem interesu ogledajo zaloge v manufakturini trgovini

MASTEK & KARNIŠNIK

Glavni trg 16. MARIBOR. Glavni trg 16.

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Ivršajo vse bančne posle najkvalitetnejše. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižico in v tekočem računu.

Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne razredne loterije.